

KURJER WILEŃSKI

Nowogródzki, Grodzieński, Suwalski, Poleski i Wołyński

W cieniu Norymbergi

Uroczystości norymberskie Paryż przywitał częściową mobilizacją. Rząd Daladiera, ku zdziwieniu Trzeciej Rzeszy w dniu otwarcia X parteitagu, poświęconego Wielkim Niemcom, wydał zarządzenia w sprawie powiększenia załóg wojskowych na linii Maginota oraz cofnięcia wszystkich urlopów oficerów i żołnierzy w armii francuskiej.

Posunięcie Francji jest zupełnie zrozumiałe. Francja bowiem, która podczas Anszlusu poniosła jedną z największych klęsk dyplomatycznych i w dodatku pozostawała bez rządu, z góry chciała zaasekurować się przed wszelkimi niespodziankami ze strony Trzeciej Rzeszy. A niespodzianki te, są bardzo prawdopodobne i możliwe.

Sprawa sudecka już od dłuższego czasu pozostaje na ostrzu bagnetu Misja lorda Runcimana, jak dotąd nie

osiągnęła żadnych pozytywnych rezultatów. Niemcy sudecy mając za sobą poparcie Trzeciej Rzeszy dysponującej w chwili obecnej 1,5 miliona armią pozostającą pod bronią z góry odrzucają wszelkie projekty rządu praskiego i stanowczo obstają przy znanych postulatach Henleina wysuniętych swego czasu w Karlowych Warach. W związku z tego rodzaju sytuacją, oczy wszystkich zainteresowanych w sprawie sudeckiej już od dłuższego czasu, były zwrócone na Norymbergę gdzie miał wypowiedzieć swe słowa Führer.

Słowo zaś Hitlera może wypaść różnie. Wszak na ten temat prasa całego świata rozpiszywała się w sposób rozmaity. Aczkolwiek wszyscy, którzy na ten temat pisali, zapewniali, że posiadają wiadomości ze źródeł miarodajnych, to jednak jedni twierdzili,

że Hitler w dniu otwarcia kongresu partyjnego wystosuje ultimatum do Czechosłowacji, inni, że zażąda plebiscytu, trzeci, że spowoduje powstanie w Sudetach i wystąpi zbrojnie w ich obronie itd.

Przy takich alarmistycznych nastrojach równających się niemal po wszechnej psychozie wojennej, Francja, która już dawno oświadczyła, że spełni swe zobowiązania sojusznicze w stosunku do Czechosłowacji — musiała przedsięwziąć pewne środki zapobiegawcze. Zresztą uczyniła to nie tylko Francja. Cień Norymbergi zaciążył nad całym światem. Anglicy zarządzili koncentrację floty wojennej i zapowiedzieli wielkie manewry morskie. Rosja sowiecka, która po dzie sięciodniowej wojnie z Japonią osiągnęła czasowy pokój na granicy daleko wschodniej, przystąpiła do go-

rażkowego uzupełnienia fortyfikacji na swej granicy zachodniej, szczególnie w kijowskim okręgu wojskowym. Krają dość wiarogodne pogłoski, że najzdolniejszy dowódca sowiecki marszałek Blucher został czasowo przerzucony z Dalekiego Wschodu na Zachód.

Pozatym nadchodzą wiadomości z Ameryki, że prezydent Roosevelt w oczekiwaniu na rozwój sytuacji w Europie nie opuszcza Waszyngtonu i po zostaje w stałym kontakcie z amerykańskimi ambasadorami w Londynie, Paryżu, Berlinie i Pradze. Prasa zagraniczna i krajowa, podaje również wiadomości o rozmowie dyplomatów angielskich z przedstawicielem Polski w Londynie, oraz z zastępcą ministra Becka, min. Arciszewskim itd.

Wszystko to świadczy, że spo-

wodu sprawy sudeckiej międzynarodowa sytuacja polityczna jest do takiego stopnia naprężona, iż waży się losy wojny i pokoju.

Coprawda, pierwsze dni kongresu partyjnego w Norymberdze nie przyniosły żadnych sensacji. W sprawie sudeckiej kanclerz Hitler dotąd nie powiedział ani jednego słowa.

Ale milczenie Führera, wydaje się bardziej niebezpieczne niż jego zazwyczaj buńczuczne i agresywne przemówienia. Pomimo poprzedniego uroczystego oświadczenia Hitlera, iż po remilitaryzacji Nadrenii nie zgotuje on światu żadnych niespodzianek — metoda zaskakiwania pozostała ulubioną metodą polityczną kierownika Trzeciej Rzeszy. Wszak przyłączył się do Austrii, której jest poświęcony od bywający się parteitag, nastąpiło wówczas, gdy tego nikt nie spodziewał się, a sam Hitler prowadził pertraktacje z Schuschnigiem.

To też nie jest wykluczone, że również tym razem Führer, może sprawić wielki zawód wszystkim tym, którzy spodziewali się jego wypowiedzenia się w sprawie sudeckiej w Norymberdze i pominąć całkowitym milczeniem zagadnienie, trzymające cały świat w napięciu.

Ale kto może wiedzieć, czy po „wielkim nawodzie“ nie nastąpi nowa wielka niespodzianka? Przecież jest więcej niż jasne, że ewentualne milczenie Hitlera, bynajmniej nie będzie oznaczało zdjęcia sprawy sudeckiej z porządku dziennego. A tej właśnie niespodzianki, po doświadczeniu z Anszlusem najbardziej obawia się świat cały czyniąc na jej wypadek różne przygotowania. Wydaje się, że rząd praski, który według ostatnich nadchodzących wiadomości skłonny jest przyjąć dotąd stanowczo odrzucone postulaty Henleina, czyni to pod naciskiem Londynu, pragnącego za wszelką cenę uniknąć ewentualnych zaskoczeń ze strony Hitlera, mogących rozpętać wojnę światową. I jeżeli Londynowi w obawie żeby milczący Hitler nie zgotował nowej nie spodzianki naprawdę uda się skłonić Pragę do kapitulacji, w takim razie trzeba będzie przyznać, że Führer jest niezrównanym i wprost nieprześcignionym mistrzem szantażu politycznego.

Najbliższe jednak dni pokażą, czy naprawdę tak jest, czy też złowrogi cień Norymbergi ukaże się oczom świata, jako doskonale zorganizowany straszak, poparty bagnetami półtora milionowej armii, przy pomocy którego Hitler chce osiągnąć realizację „minimalnych“ postulatów sudeckich.

gorzejby było, gdyby raptem zaszła nagła konieczność ratowania opinii tego straszaka.

alfa.

„Zjazd partyjny wielkich Niemiec“

W zjeździe norymberskim bierze udział jako gość kanclerza przywódcą Niemców sudeckich Henleina

NORYMBERGA, (PAT). Dziś przed południem otwarty został uroczystość w sali kongresowej doroczny zjazd partii narodowo-socjalistycznej. Zjazd zajął zastępca kanclerza Hitlera min. Hess po czym szef sztabu oddziałów szturmowych (S. A.) Lutze złożył hołd pamięci narodowych socjalistów, którzy stracili życie w walkach politycznych, a m. in. tych, którzy padli w Austrii.

Z kolei min. Hess powitał przybyłe na kongres delegacje zagraniczne. Uczestnicy zjazdu owacyjnie witali delegację faszystów włoskich pod przewodnictwem Farinacciego oraz przedstawicieli falangi hiszpańskiej. Również burliwą

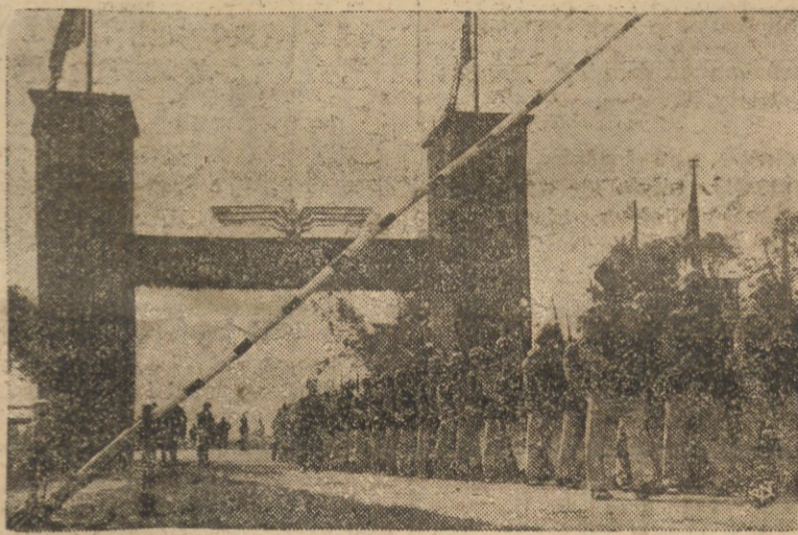
owacją wydano przedstawicielom armii niemieckiej.

Min. Hess oznajmił w swym przemówieniu, że tegoroczny kongres na życzenie kanclerza Hitlera nazwany został „Zjazdem partyjnym wielkich Niemiec“.

Po przemówieniu powitalnym Gauleitera Strejchera, Gauleiter Wagner z Mo nachium odczytał proklamację Hitlera.

W kongresie bierze udział Henlein, jako gość kanclerza Hitlera.

Przed otwarciem kongresu odbyła się defilada młodzieży, przed kanclerzem Hitlerem i dostojnikami partyjnymi.

Moment uroczystego wjazdu do bram Norymbergi, oddziałów wojsk niemieckich.

Proklamacja kancl. Hitlera ani słowem nie wspomina o sprawie czeskiej

NORYMBERGA, (Pat). Proklamacja kanclerza Hitlera odczytana wczoraj podczas uroczystości otwarcia kongresu partyjnego przez Gauleitera Wagnera:

Proklamacja kanclerza Hitlera rozpoczyna się od stwierdzenia, że

KOŁO TOWARZYSZY PARTYJNYCH, którzy zebrał się w tym roku w Norymberdze niezmiernie się rozszerzyło. Narodowo socjalistyczna Rzesza wchłonęła w siebie miliony nowych niemieckich rodaków. W obliczu tego radosnego wydarzenia należy się cofnąć o 20 lat wstecz i uprzytomnić sobie, przeżywany wówczas przez naród niemiecki okres klęski i upokorzenia. W rok po tym w atmosferze katastrofy i dezorganizacji rozdzielił się ruch odrodzenia Niemiec, na którego czele stanął kanclerz Hitler. Podstawą tego ruchu była wiara w naród niemiecki. Wiara nie w kierownice jego sfery, lecz w milionowe masy niemieckich robotników i chłopów.

W dalszym ciągu daje kanclerz Hitler

OBRAZ ZMAGAŃ SIĘ I WALK partii narodowo-socjalistycznej oraz zdobyłszy i prac dokonanych w ciągu piętnastolecia. Specjalny nacisk kładzie przy tym kanclerz na walkę z największym wrogiem Rzeszy niemieckiej międzynarodowym żydostwem.

W dalszym ciągu oświadczył kanclerz III tler: przed kilku tygodniami jeden z dzielników angielskich twierdził, iż pragnę zawrzeć pakt z kilku państwami, ponieważ w przeciwnym razie nie mógłbym stanąć w tym roku przed kongresem partii. Nie mam tego zamiaru. Staję przed wami, moi dawni towarzysze, bez paktu, ale z 7 nowymi okręgami partyjnymi (Gau), z moją własną ojczyzną. Są to wielkie Niemcy, które po raz pierwszy objawiają się dziś w Norymberdze.

Ten powrót marchii wschodniej DO WIELKIEGO IMPERIUM

niemieckiego wkłada na nas dodatkowe zadania na zbliżający się rok. Z punktu widzenia politycznego organizacja ruchu narodowo-socjalistycznego w Austrii może być uważana za skończoną w swych zasadniczych rysach. Pod względem gospodarczym wele nie Austrii do olbrzymiego rytmu życia niemieckiego czyni szybkie postępy. Już obecnie mogą oświadczyć, iż w końcu przyszłego roku kryzys bezrobocia zostanie całkowicie przeczyszczonej w marchii wschodniej.

Następnie kanclerz oświadczył: Niemcy posiadają obecnie tylko

DWIE ISTOTNE TROSKI GOSPODARZE: brak robotników w ogóle i robotników specjalistów w szczególności w przemyśle oraz brak robotników rolnych. W faktach tych nie można jednak dopatrzeć się słabości Rzeszy i wielkie demokracje uczyniły by lepiej, troszcząc się o własnych bezrobotnych. Kanclerz podkreślił dalej, że w roku bież. Niemcy mają wreszcie bardzo obfite zbiory. „Dzięki energicznemu zarządzeniom naszego towarzysza Goerlinga — powiedział kanclerz — mogliśmy pomimo zbiorów niedostatecznych roku poprzedniego, uzyskać znaczne rezerwy. Rezerwy te i zbiory pozwalają Niemcom nie troszczyć się o zagadnienie odżywienia. Jednakże należy w dalszym ciągu być oszczędnym. Pragniemy stworzyć rezerwy ziarna chlebnego, co bronilo by Niemcy przed wszelką w przyszłości obawą“. Dzięki geniuszowi uczonych i przemysłowców niemieckich,

PLAN CZTEROLETNI zaczął wydawać zadziwiająco rezultaty. Niemniej jednak należy wzmocnić produkcję, by dać walucie niemieckiej prawdziwe pokrycie. „Zagadnienie produkcji, usunięcie bezrobocia — mówił dalej kanclerz — nie jest zagadnieniem płac, chodzi o zapewnienie produkcji towarów, które mogłyby być kupowane. Naród niemiecki nie posiada

waluty złotej. Tym bardziej ważnym jest dane walucie niemieckiej jedynego prawdziwego pokrycia, jakim jest warunek jej stałości i zapewnienie zdolności nabywczej, zawsze jednakowej. Dlatego trzeba produkcję uczynić bardziej intensywną. Za każdą markę zapłaconą należy wyprodukować nową markę. W przeciwnym razie marka ta jest bezwartościowym papierem. Ta polityka gospodarcza i monetarna narodowo-socjalistyczna pozwolą Niemcom w epoce ogólnego monetarnego chaosu utrzymać zdolność nabywczą marki niemieckiej, jest to korzystne zarówno

(Dokończenie proklamacji oraz dalsze wiadomości ze zjazdu w Norymberdze na str. 2-ej).

Kanclerz będzie przemawiał w Norymberdze 9 razy

NORYMBERGA, (Pat). Kanclerz przemawiać będzie w czasie zjazdu kilka razy.

W środę 7 bm. kanclerz około godz. 12 wystąpi z apelem do kierowników służby pracy.

W piątek 9 bm. kanclerz przemawia około godz. 16 do narodowo-socjalistycznych organizacji kobiecych. Tegoż dnia około 20 przewidziana jest w programie mowa kanclerza do kierowników politycznych partii.

W sobotę 10 bm. około godz. 10 mowa kanclerza do młodzieży narodowo-socjalistycznej.

W niedzielę 11 bm. kanclerz wystąpi o godz. 8.30 rano i apelem do S.A., S.S. i innych formacji partyjnych.

W poniedziałek 12 bm. około godz. 13.30 mowa kanclerza do armii podczas parady wojsk, a około godz. 19 drugie przemówienie kanclerza na zamknięcie kongresu.

Praga przyjmuje postulaty Henleina?

LONDYN (Pat). Komunikat urzędowy, wydany w poniedziałek wieczorem w Pradze po posiedzeniu komitetu politycznego rady ministrów i sygnalizujący ogłoszenie w najbliższym czasie wniosków rządowych w sprawie Niemców Sudeckich, komentowany jest przez dzielną ranną prasę brytyjską jako zapowiedź, że daleko idące ustępstwa Pragi na rzecz Henleina są faktem dokonanym. Stwierdzając, że ustępstwa czeskie poczynione zostały pod naciskiem W. Brytanii — prasa angielska określa nowe koncesje, nazywając je PLANEM Nr 4, JAKO MAKSYMALNIE ZBLIŻONE DO 8 ŻĄDAŃ HENLEINA, ogłoszonych w Karlowych Warach. Jeden tylko punkt programu Henleina

ma budzić jeszcze zastrzeżenia Pragi, a mianowicie swoboda szerzenia ideologii narodowo-socjalistycznej wśród Niemców sudeckich.

POSZUKIWANIE KOMPROMISU.

Praga (Pat). Ze względu na to, że szcze gół wczorajszych uchwał komitetu politycznego ministrów nie zostały podane do wiadomości publicznej, opinia publiczna jest nadal zdezorientowana. Wiadomości prasy angielskiej i francuskiej na temat rzekomych ustępstw rządu, a które mają polegać na przyjęciu za podstawę rokowań 8 punktów Henleina, spotkały się z oświadczeniem kierownictwa partii Niemców sudeckich, że nic im nie wja-

domo o tego rodzaju stanowisku czeskich czynników oficjalnych.

Suchy tekst komunikatu urzędowego z wczorajszego posiedzenia rady ministrów nie przyczynił się do wyjaśnienia sytuacji. Tym nie mniej koła rządowe wystąpiły wobec prasy zagranicznej przeciwko zbyt daleko posuniętemu pesymizmowi w ocenie sytuacji a specjalnie przeciwko wczorajszemu meldunkowi Agencji Havasa, który uważał komunikat jako „do wód kapitulacji“.

Koła rządowe oświadczaają, że rząd dania karlsbadzkie Henleina brane są pod uwagę, ale nie jest to jednoznaczne z kapitulacją władz czeskich. Jest to tylko poszukiwanie drogi do kompromisu.

600 tys. członków partii na zjeździe w Norymberdze

NORYMBERGA, (PAT). Całe życie polityczne Rzeszy przeniosło się już do Norymbergi. Przybyli prócz kanclerza Hitlera Goering, Goebbels, Ribbentrop, wszyscy prawie członkowie rządu Rzeszy, dostojnicy partyni oraz cały sztab wyższych urzędników politycznych i partyjnych. Bawią tu również niemieccy dyplomaci akredytowani przy głównych stolicach europejskich m. in. ambasador Von Moltke. Z honorowych gości zagranicznych najliczniej reprezentowane są

Włochy i Hiszpania, obok nich jednak znajdują się również urzędowi goście z Pragi, mianowicie p. Szmoranc, radca przy czeskim prezydium rady ministrów oraz p. Sjom, radca mjn. spraw zagranicznych. Dyplomaci zagraniczni akredytowani przy rządzie Rzeszy przybędą tu w środę rano. Prasę światową reprezentuje przeszło 250 dziennikarzy. Udział w kongresie partyjnym bierze 600 tys. członków partii i formacji partyjnych.

Proklamacja wpłynęła uspakajająco

NORYMBERGA (Pat). Najważniejszym epizodem dzisiejszego dnia kongresu partyjnego było otwarcie jego dokonane bardzo uroczyste przez zastępcę kanclerza ministra Hessa oraz odczytanie proklamacji Hitlera utartym już zwyczajem przez gauleitera Wagnera. Politycznym momentem najbardziej ciekawym w proklamacji kanclerza były

akcenty wzywające naród niemiecki do zachowania nadal wiary w obecne rządy Rzeszy.

Równie silnie dał wyraz wezwaniu temu Hess w przemówieniu swoim, w którym wskazywał na posłannictwo kanclerza i na fakt, że wiarę tę dzieli dziś cały naród niemiecki. Hess podkreślał, że wszystko co robi kanclerz jest dobre, rozumne i konieczne nie tylko dla narodu niemieckiego lecz i dla całej Rzeszy. Wszystko co dotychczas uczynił doprowadziło do zwycięstwa, wszystko co przeciw niemu było skierowane obracało się na jego korzyść. Również i na przyszłość wszystkie czyny kanclerza — zakończył Hess — błogosławione będą przez opatrzność.

W gospodarczej części mowy zwrócić należy uwagę na zapewnienie zawarte w proklamacji kanclerza że Rzesza nie miecka wywołała się dziś całkowicie spod groźby blokady.

Ważnym akcentem politycznym w proklamacji Hitlera było całkowite przemilczenie ostatnich zarządzeń wojskowych we Francji. Również kierujące czynniki Rzeszy zachowują spokój i powściągliwość w ocenie wczorajszego kroku francuskiego.

Reasumując stwierdzić należy, że proklamacja kanclerza wpłynęła uspakajająco na nastroje w Norymberdze.

„Sztuka musi słuchać ducha czasu”

Kanclerz Hitler o zagadnieniach kulturalnych

NORYMBERGA (Pat). Na uroczystym posiedzeniu w operze norymberskiej kanclerz Hitler wygłosił dłuższe przemówienie, poświęcone zagadnieniom kulturalnym, w którym oświadczył m. in.:

„Nawet dla najzacieśniej przeciwników ruchu narodowo-socjalistycznego sta się rzeczą coraz trudniejszą kwestionować lub po prostu nie dostrzegać zdobytych czy nowego ustroju. Fakty mówią same za siebie. W niektórych kołach budzi się nawet przekonanie, że narodowo-socjalistyczne Niemcy zdobyły sobie w większym stopniu poparcie i zaufanie własnego narodu niż usiłują to sobie w swych krajach przypisać rządy demokratyczno-plutokratyczne. Jedyną dziedziną w której próbuje się jeszcze zwać nową Rzeszę jest dziedzina kultury. Usiłuje się mówić o upadku kultury niemieckiej. Jednakże wszystkie żalonne lęki między narodowo-demokratycznej prasy nad upadkiem kultury niemieckiej są jawnym osu-

stwem, jakich wiele dokonywanych jest w tym świecie lecz pozytywne fakty mają większą wymowę, niż negatywna krytyka. Niemieckie zdobycze kulturalne w ciągu najbliższych lat zwrócą uwagę całego świata i oceniane będą jeszcze wyżej niż to się dzieje obecnie w stosunku do naszych prac w dziedzinie materialnej. Poparcie lub potępienie naszej kultury przez międzynarodowe koła żydowsko-demokratyczne, docenianie lub niedocenianie naszych zdobyczy we wszystkich dziedzinach, nie tylko nie jest dla nas decydującym, lecz całkowicie obojętnym. Decydującym jest stanowisko naszego własnego narodu. Muszę się jednak zastrzec, że mówię tu wyłącznie o zdrowej, tętniącej gorącą krwią części narodu, a nie o zła zowanych dekadentach z tzw. „towarzystwa”.

W dalszym ciągu kanclerz mówił o zaletach sztuki w życiu narodów i stwierdził, że sztuka musi odpowiadać duchowi

swego czasu i słuchać tego ducha. „Jest rzeczą samo przez się zrozumiałą, że po naszym zwycięstwie sztuka niemiecka — a tylko o takiej sztuce mówić tu możemy — musi czerpać swe impulsy z tego świata pojęć, który zrodził narodowo-socjalistyczną rewolucję i doprowadził ją do zwycięstwa. Ponieważ jednak duch tej rewolucji nie zmierza w żadnym razie do zniszczenia rzeczywistych wartości naszego dotychczasowego artystycznego dorobku, nie może być również zadaniem dla sztuki niemieckiej negatywnie stawianie w stosunku do przeszłości. Przeciwnie, zadaniem tej sztuki jest wniesienie nowych wartości do dotychczasowego dorobku całego narodu.

Komendant główny P. P. w Niemczech

Do Berlina przybył jako gość szefa policji niemieckiej gen. Daluge, komendant główny policji państwowej gen. Kordian-Zamorski. Na zdjęciu — moment uroczystego powitania gen. Zamorskiego na dworcu w Berlinie podczas hymnu narodowego polskiego.

NORYMBERGA (Pat). Bawi tu jako gość kanclerza komendant główny p. p. gen. Zamorski. Przyjęty on był przez kanclerza Hitlera, dziś zaś udał się na dwu-

dnijowy pobyt w Monachium dla zwiedzenia tamtejszych ośrodków policji niemieckiej. W piątek gen. Zamorski powraca do Norymbergi.

Zarządzenia wojskowe Francji zostaną odwołane po odprężeniu sytuacji

PARYŻ, (Pat). Popołudniowa prasa paryska podkreśla na podstawie informacji z kół miarodajnych, że władze wojskowe francuskie nie mają bynajmniej zamiaru rozszerzać dotychczasowych zarządzeń wojskowych mających na celu wzmocnienie

bezpieczeństwa na granicy francuskiej od strony Niemiec.

Przeciwnie, nawet gdyby w sytuacji politycznej miało się zarysować dalsze odprężenie, obecne zarządzenia zostaną odwołane.

Tragiczna śmierć b. następcy tronu hiszpańskiego

MIAMI, (PAT). Hrabia Cavadonga, najstarszy syn b. króla hiszpańskiego, zmarł

na skutek wypadku samochodowego.

Nieudany zamach stanu w Chile

NOWY JORK, (PAT). Donoszą tu z Santiago de Chile, że aresztowano tam gen. Carlos Ibanez, b. prezydenta i kandydata na stanowisko prezydenta w nadchodzących wyborach. Generała aresztowano w związku z wczorajszym nieudanym zamachem stanu. Gen. Carlos Ibanez przebywał na wygnaniu w Argentynie i w chwili, gdy powracał do kraju, został ujęty przez policję. W czasie wczorajszych zajęć padło

59 zabitych, w czym 1 karabinier i 58 powstańców. Prawie wszyscy powstańcy zginęli w czasie walk na obszarze kasyno ubezpieczeń robotniczych.

Wobec obawy, że powstańcy zaatakują pałac prezydenta republiki, przed pałacem rozlokowano pułk artylerii. Władze ogłosiły stan wyjątkowy, który jednak po upływie kilku godzin został zniesiony.

Strajk głodowy przed domem Gandhiego

BOMBAJ, (PAT). 17 przedstawicieli najniższych klas społeczeństwa hinduskiego wyruszyła z Nagpur do Wardha, gdzie mieszka Mahatma Gandhi, zapowiadając, że zasiądą przed jego domem i ogłoszą strajk głodowy, dopóki żądania polityczne Parjasów nie będą spełnione. Demonstranci domagają się, aby conajmniej jedno stanowisko ministra w rządzie centralnym prowincji było powierzone działaczowi walczącemu o prawo najniższych klas ludności. Indyj. samemu, elbowiem strajk głodowy

nie losu — zwraca się przeciwko niemu parjasów przed domem Gandhiego jest typowym objawem stosowania biernego oporu.

Proklamacja kanclerza Hitlera

(Dokończenie ze str. 1)

dla mieszkańców miast jak i włościan. Gospodarcza doktryna narodowo-socjalistyczna głosi, iż zwiększenie produkcji stanowi jedyną prawdziwą zwiększenie płacy.

Trudno jest przewidzieć — twierdzi w dalszym ciągu kanclerz — jakie będą stosunki gospodarcze światowe. Jeżeli inne narody zamierzają zniszczyć swą produkcję, zamiast ją uczynić bardziej intensywną, nieuniknionym będzie, iż z powodu

BRAKU DÓBR WYMIENNYCH, to co nazywa się handlem wymiennym, będzie musiało w sposób nieunikniony zginąć. Dlatego naród powinien dbać o swe własne gospodarstwo i przyczynić się w ten sposób do polepszenia gospodarstwa światowego dzięki zwiększeniu swej wewnętrznej produkcji, Niemcy stały się nabywcą produktów cudzoziemskich, podobnie, jak i niemieckich. Ogólnie mówiąc gospodarstwo niemieckie jest zbudowane w ten sposób, iż może w każdej chwili istnieć niezależnie od innych krajów. Udało się to nam osiągnąć już obecnie można

POGRZEBAĆ IDEĘ BLOKADY NIEMIEC.

Jest to broń absolutnie nieskuteczna. Z energią, jaką ją charakteryzuje, państwo narodowo-socjalistyczne wyciągnęło wnioski z doświadczeń wojny światowej. Najwyższą decyzją,

jaka dominuje nad naszą działalnością gospodarczą, będzie

BEZPIECZEŃSTWO NARODU PRZED WSZYSTKIM.

Należy więc zapewnić całkowicie pod względem materialnym istnienie naszego gospodarstwa na własnej podstawie żywotnej. Tylko wtedy armia niemiecka będzie mogła w każdej chwili wziąć pod swą opiekę wolność i interesy Rzeszy.

Niemcy będą wówczas posiadały dla każdego niezwykłą wartość, jako przyjaciel i sojusznik.

Jeżeli mówię te słowa z okazji 10 kongresu partii, czynię to w świadomości, iż EPOKA ODOSOBNIENIA NIEMIEC ZOSTAŁA ZAKOŃCZONA.

Niemcy uzyskały jako przyjaciół wielkie i potężne mocarstwa światowe.

Niebezpieczeństwo

BOLSZEWICKIEGO ZNISZCZENIA narodów — mówił dalej kanclerz — staje się bardziej groźne, niż kiedykolwiek, w tyśnięciu wypadków spostrzegamy wysiłki miłkroba żydowskiego, tej plagii światowej. Mogę powiedzieć w moim imieniu i w imieniu wszystkich, jak głęboko jesteśmy radzi, widząc, iż inne wielkie mocarstwa światowe europejskie na mocy swej własnej decyzji, na podstawie swych własnych doświadczeń

Ekscesy w Wiedniu

WIEDŃ (Pat). Ubiegłej nocy niezłapani sprawcy oddali kilkanaście strzałów do okien czeskiej szkoły Komensky'ego w 16-ej dzielnicy Wiednia.

Napad ten jest wynikiem wzrastającego niezadowolenia wśród części ludności wiedeńskiej z powodu wprowadzenia pogadankę czeskich w radio wiedeńskim.

Jest to tym bardziej charakterystyczne, że inicjatywa wprowadzenia tr. kwadransa czeskiego w radio wiedeńskim wyszła ze strony władzy partii narodowej

Kwestje sporne przy stosowaniu ustawy rasowej we Włoszech

RZYM, (PAT). Ministerstwo spraw wewnętrznych podało do wiadomości osób zainteresowanych, że kwestie sporne, które powstać mogą przy wykonywaniu dekretu rady ministrów, dotyczącego obcokrajowców rasy żydowskiej, rozstrzygać będzie osobiście minister spraw wewnętrznych.

Premier i min. Berk u P. Prezydenta

WARSZAWA, (Pat). Pan Prezydent R. P. przyjął wczoraj w godzinach popołudniowych pp. prezesa rady ministrów gen. Sławoja Składkowskiego i ministra spraw zagr. Józefa Becka.

Urlop wicepremiera

WARSZAWA, (PAT). Wicepremier i minister skarbu inż. E. Kwiatkowski wyjechał z Warszawy na urlop wypoczynkowy. Nieobecnego w Warszawie min. Kwiatkowskiego zastępuje podsekretarz stanu w ministerstwie skarbu Kąjetan Dzierżykraj-Morawski.

Do naśladowania w Wilnie

KRAKÓW, (PAT). — Z dniem 1 września rb. rozpoczęła działalność w Rzeszowie utworzona tam przez Izby Rzemieślnicze Krakowską i Lwowską specjalna delegatura dla spraw rzemieślniczych w centralnym okręgu przemysłowym. Delegatura ta udziela informacji rzemieślnikom, którzy zamierzają przenieść swe warsztaty do COP, względnie uzyskać czasowo zatrudnienie w tamtejszych warsztatach. Poza tym do obowiązków delegatury należy powiadać mianem samorządu gospodarczego rzemieślnikom o terminach rozpisanych przetargów i dostaw przez poszczególne zakłady przemysłowe w tamtejszym okręgu.

Ostre kary za nieprzestrzeganie wymagań planu 4-letniego

BERLIN, (PAT). Dwaj właściciele znanej firmy włókienniczej bracia Hoffmann, zostali zesłani do obozu koncentracyjnego. Przed paru dniami sklep ich mieszczący się na rogu Friedrichsstrasse i Leipzigerstrasse został zamknięty, a właściciele jego obłożeni grzywną 50 tys. marek za nieprzestrzeganie rozporządzeń dotyczących planu czteroletniego.

Kronika telegraficzna

Na wodach zatoki fińskiej w ciągu ostatnich dni odbywają się wielkie manewry floty sowieckiej. W miejscowości Koiwisty słychać co noc silną strzelaninę, od której w mieście tym drżą domy.

W Rzymie zmarł na udar serca kardynał Camille Laurenti, prefekt św. Kongregacji obrządków

W obozie koncentracyjnym w Dachau (Austria) zmarł baron Lessner, jeden z przewodców austriackich legitymistów.

Poselstwo litewskie w Warszawie podaje do wiadomości, że 8 września, jako w dniu święta narodowego Republiki Litewskiej, poselstwo i wydział konsularny Litwy nie będą czynne.

Giełda warszawska

z dnia 6 września 1938 r.

Belgi belgijskie	90,17
Dolary amerykańskie	531,00
Dolary kanadyjskie	530,50
Florency holenderskie	287,94
Franki francuskie	14,46
Franki szwajcarskie	120,55
Funty angielskie	25,72
Guldeny gdańskie	100,25
Korony czeskie	14,60
Korony duńskie	114,95
Korony norweskie	129,18
Korony szwedzkie	132,59
Liry włoskie	21,95
Marki fińskie	11,36
Marki niemieckie	—
Marki niemieckie srebrne	88,00
Tel Aviv	25,50
Bank Polski	Akcje: 123,50

Papiery procentowe:

Pożyczka wewnętrzna	66,38
Pożyczka inwestycyjna pierwsza	—
Pożyczka inwestycyjna druga	86,00
Pożyczka konwersyjna	—
5% kolejowa	—
Pożyczka konsolidacyjna	67,13
8% ziemiska dol. kupon	49,19

Podręczniki szkolne

do wszystkich szkół
NOWE oraz
ODKAŻONE — UŻYWANE
poleca
KSIĘGARNIA
Józefa Zawadzkiego
Wilno, Zamkowa 22, tel. 6-60
Sprzedaż Kupno Zamiana

„Defraudacja leśna” w centrum Wilna

Dzisiejszej nocy ścięto, popiłowano i wywieziono parę drzew z ul. Mickiewicza, na przeciwko budowanego gmachu Ubezpieczalni.

Drzewa te prawdopodobnie trzeba było wyciąć ze względu na nowy gmach, ale jest conajmniej śmieszne, że się to robi w nocy i pokryjomu.

PODRECZNIKI SZKOLNE
najwygodniej kupić w
KSIĘGARNI
Gebethnera & Wolffa i s-ka
Wilno, Mickiewicza 16-a
Tel. 6 24

Urządnicy Żydzi we Włoszech
wololeni

RZYM, (PAT). Urządnicy Żydzi, zatrudnieni w biurach ministerstwa spraw wewnętrznych w liczbie 19 osób, zostali w dniu wczorajszym zwolnieni ze swych stanowisk.

Po likwidacji Komunistycznej Partii Polski

Bez większego rozgłosu przeszła sprawa rozwiązania Komunistycznej Partii Polski, co nastąpiło na rozkaz Kominternu. Uroczystości pogrzebowe odbyły się cicho i dyskretnie.

Znamienny ten fakt poprzedził dłuższy okres bezczynności i kompletnego rozkładu partii. Wypadki w Rosji, głośne procesy moskiewskie, tragiczny i haniebny los przywódców i twórców organizacji komunistycznej w Polsce, kryminalna afera Beli Kuna i innych wielkich ludzi z komunistycznego parnasu wywołały za met i zupełną dezorientację w szeregach KPP.

Od dłuższego już czasu wiadomo było, że partia „leży”. Nawet wokandy sądowe oczyściły się ze spraw komunistycznych. Pozostały jedynie ł. zw. w żargonie sądowym „wznowienie”, t. j. sprawy działaczy komunistycznych, oskarżonych za dawne grzechy, z których wielu w między czasie wyrzucono już z partii i skazano na śmierć zaoczным werdyktem kaptura gepistowskiego za „zdradę ludu i prowokację”, trockizm, „prawe” i „lewe” odchylenia. Chaos panujący w szeregach organizacji potęgował się z dnia na dzień. Wszyscy oskarżeni o prowokację, zdradę, „wysługiwanie się faszystowskiemu wywiadowi”. Kto nie chciał sam być oskarżony, oskarżał innych. Ale i to niewiele pomogło. W następnej „transzy” oskarżono znów o „prowokację” tych, którzy wykazali najwięcej gorliwości w oskarżaniu innych.

W tych warunkach wzrosły niepomierne zastępy t. zw. „trockistów”, i innych sekciarzy partyjnych. Akcja ogólnej czystki stworzyła tak pokaźne zastępy trockistów o jakich nie marzył zapewne i sam „wielki tułacz”. Był to proces naturalny i zrozumiały. Napiętowanie i wypędzenie, zorientowali się wreszcie, że jest ich więcej niż prawomyślnych i — chcąc nie chcąc — musieli sobie powiedzieć: „jesteśmy jednej krwi; skoro nazwano nas trockistami, to musi tak być”.

Zdawało się, że w tych warunkach powstaną w Polsce partia trockistowska, liczniejsza i silniejsza od oficjalnej KPP. Tak się jednak nie stało. Okazało się, że trockiści nie mają pędu do tworzenia własnej, konkurencyjnej organizacji. Wypędzeni z partii zachowują postawę ludzi stojących u drzwi, marząc tylko o tym, żeby dostać się z powrotem łam, skąd ich usunięto. Jeżeli nawet stworzyli międzynarodówkę trockistowską, to przez cały czas miała ona charakter schroniska wypędzonych, tymczasowej przybudówki, a jej lokatorzy czekali tylko na moment, kiedy uchyla się wrota „prawdziwej” trzeciej międzynarodówki, żeby znaleźć się znowu w jej wnętrzu. To też masy prawdziwych, czy „mianowanych” trockistów nie okazały w Polsce większej aktywności, a jeśli szereg ich wzrosły to tylko w skutek wzrostu liczby „wypędzków”.

Oprócz zastępów trockistowskich, składających się wyłącznie z elementów żydowskiego, poza ramami oficjalnej partii, znalazły się także t. zw. bucharinowcy, czyli komuniści napiętowani mianem „prawego odchylenia”. Są to elementy usposobione bardziej liberalistycznie, zabarwione niekiedy nacjonalizmem, przeważnie inteligencja, mieszczaństwo, niezadowo-

leni z sowieckiej ekstremacyjnej polityki narodowościowej, Ukraińcy. Ci również nie stworzyli własnego, zorganizowanego kierunku.

W tych warunkach, przeżarta przez prawdziwą i urojoną prowokację, nagminne denuncjatorstwo i zwykłe afery finansowo-kryminalne, oficjalna KPP stała się niezdolną do życia. Moskiewskie władze Kominternu postanowiły więc zlikwidować całą dotychczasową robotę w Polsce i — zacząć na nowo.

Podstawą do likwidacji stał się raport „Komisji Trzech” wysłanej z Moskwy do Polski. Miała ona za zadanie lustrację zakonspirowanych ośrodków partyjnych, przekonanie się o istotnym stanie rzeczy w łonie KPP i sformułowanie wniosków. — Rezultat pracy delegowanej komisji wytrawnych konspiratorów Komin-

ternu był równie brzemienny w skutki, jak niesamowity.

„Komisja Trzech” po zlustrowaniu terenu partyjnego w Polsce złożyła centrali moskiewskiej dokładne sprawozdanie, stwierdzające rozkład całej organizacji, oraz wnioski o niezwłoczne jej rozwiązanie.

Raport został przyjęty, zatwierdzony przez najwyższą władzę i stał się podstawą obecnej akcji likwidacyjnej. Autorów jego, natomiast, po wykonaniu przez nich powierzonego zadania — rozstrzelano. Taki był koniec Komisji Trzech, która podczas swojej pracy lustracyjnej dowiedziała się zbyt wiele.

W myśl wskazań raportu komisji rozpoczęła się likwidacja wszystkich komórek partii. Władze Kominternu zabroniły wszelkiej działalności partyjnej na terenie Polski, pod groźbą oskarżenia o prowokację. Niekiedy

bowiem, już po wydaniu zarządzeń likwidacyjnych, daly się jeszcze zauważyć tu i ówdzie w terenie drobne odruchy partyjnej aktywności. Wystąpienia te zostały przez Komintern uznane za objawy prowokacji i potępione. Sterroryzowane i zdeorientowane środowiska partyjne zaczęły wówczas w inny sposób składać dowody swojej lojalności wobec Kominternu, wysyłając szumne adresy solidarności z decyzją rozwiązania KPP, pełne słów potępienia dla „zdradców ludu”, czyli — dla dotychczasowych przywódców.

Zarządzając rozwiązaniem partii, Komintern postanowił utrzymać częściowo działalność Mopru. Chodziło o to, żeby w okresie przejściowym do tworzenia nowej organizacji nie pozostawiać bez wszelkiej pomocy odbywających karę więźniów politycznych i ich rodziny.

Jednocześnie rozpoczęto „czystkę”. Cały szereg oskarżonych o prowokację działaczy KPP, ludzi o nazwiskach zasłużonych w robocie partyjnej, często jeszcze od czasów S. D. K. P. i L. ściągnięto do Rosji, tam ich rozstrzelano, bądź zesłano. Tere- nem liczących egzekucji komunistów polskich stała się również Czerwona Hiszpania. Według ostatnio otrzymanych wiadomości, rozstrzelany tam został m. in. znany komunist łożdki Reicher („tow. Rwał”), jeden z organizatorów wchodzącego w skład brygady międzynarodowej polskiego oddziału „dąbrowszczaków”.

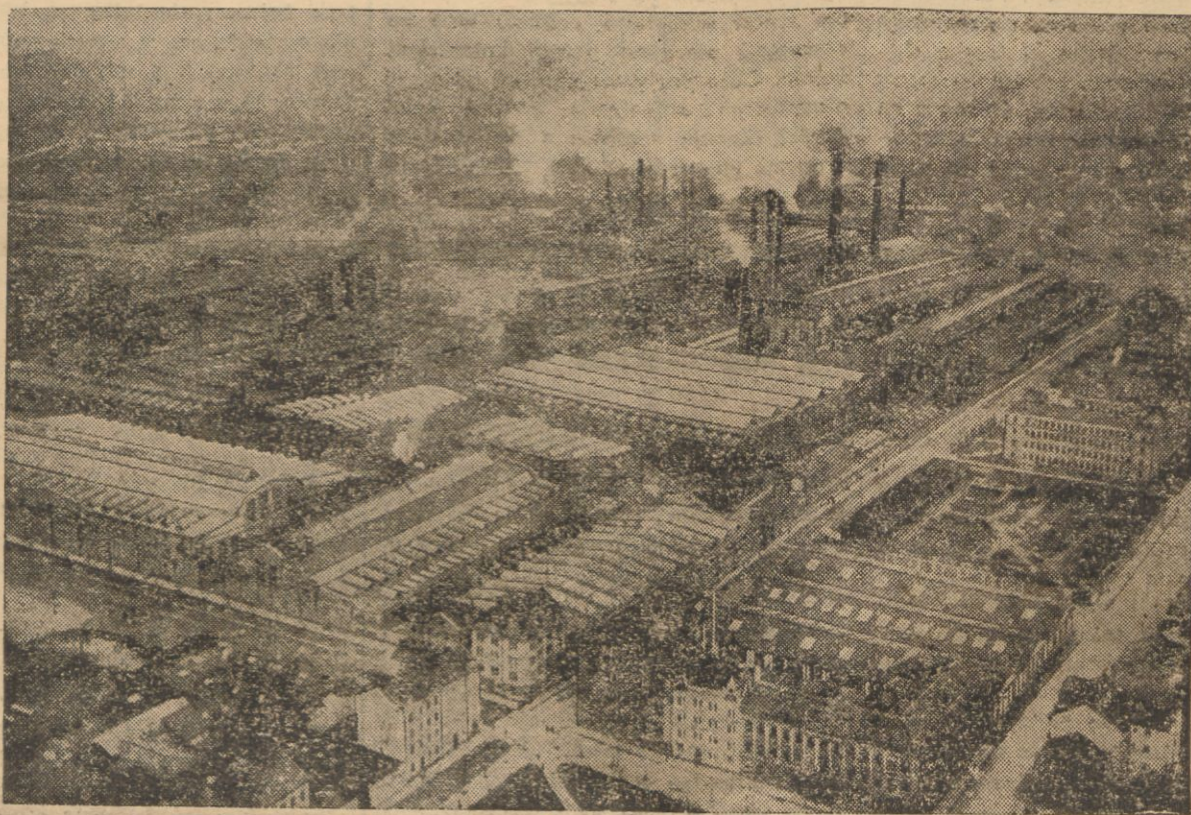
Zdarzenia w łonie KPP przedostały się na zewnątrz. Ostatnio na ten temat pisała prasa socjalistyczna, do chodząc jednak do niewłaściwych wniosków. Tak np. „Dziennik Ludowy” donosząc o rozwiązaniu KPP, dochodzi do przekonania, że to już koniec „straszaka komunistycznego”, że niebezpieczeństwo komunistyczne w Polsce przestało istnieć. Wniosek zupełnie nieuzasadniony i w konsekwencji szkodliwy.

Organizacja rzeczywistie okazała się niewiele warta i została rozwiązana. Ale ludzie pozostali. Liczbę czynnych do ostatniej chwili, niebezpiecznych komunistów oblicza się w Polsce na około 70 tysięcy. Są to ludzie na wszystko zdecydowani, i na pewno zdolni do użycia przez Komintern, skoro tylko plan jakiegokolwiek działania będzie powzięty. Nie należy się łudzić, że Komintern dobrowolnie zrezygnował z Polski jako terenu swojej ekspansji. Obecny okres ciszy na leży traktować jako przejściowy. Na miejsce dawnej, zgniłej od środka organizacji komunistycznej ma być stworzona nowa, wolna od błędów zgranych, zdemoralizowanych i zdekonspirowanych „starych bolszewików”. To jest cel przeprowadzanej obecnie czystki.

Jeżeli w dniach komunistycznych „rocznic” sierpniowych nie odbyła się w Polsce ani jedna manifestacja komunistyczna, nie należy sądzić, że komuniści przestali istnieć. Przeciwnie. Objaw ten należy zapisać na do bro ich karność wobec Kremla. Skoro stamtąd padł rozkaz: „siedzieć cicho” — to było cicho.

W okresie tej „ciszy” odbywa się proces nakazany przez władze Kominternu „przenikania”. Członkowie zlikwidowanej partii otrzymali rozkaz wstąpienia się do wnętrza organizacji legalnych, związków zawodowych, niektórych stronnictw politycznych, przy czym specjalny nacisk kładzie się na opanowanie ośrodków, mających wpływ na teren wiejski. Mimo pozornego zahamowania akcji w dalszym ciągu odbywa się realizacja VII Kongresu Kominternu podług planu Dymitrowa, zmierzającego do stopniowego opanowywania stronnictw i organizacji legalnych, co ma być pierwszym etapem przewrotu komunistycznego. Infiltracja już się rozpoczęła i już wywarła pewne skutki. Zresztą, jesteśmy w przededniu montowania nowych form organizacyjnych samej partii komunistycznej w Polsce. Postanowienia zapadłe na odbytym niedawno we Lwowie zakonspirowanym konwentyklu wskazują na to, że budowanie nowej organizacji w terenie rozpocznie się gdzieś około września — października. (Z „Gazety Polskiej”).

Czechosłowacka kuźnia broni

Na zdjęciu największa wytwórnia broni i amunicji Czechosłowacji „Skoda” w Pilźnie. Jest to jedna z największych na świecie wytwórni broni, która zatrudnia 30 tysięcy robotników. Zakłady „Skoda” eksportują broń do wszystkich krajów świata.

Linia lotnicza Kowno — Połoga

KOWNO, (PAT). W dniu wczorajszym rozpoczęła się regularna komunikacja lotnicza na linii Kowno—Połoga. Będzie ona trwała aż do późnej jesieni. W związku z rozwojem ruchu lotniczego lotnisko w Kownie ma być rozszerzone.

Bezrobotni nauczyciele zatrudnieni w więzieniach

CZERNIOWCE, (PAT). Prasa donosi, że na skutek zarządzenia rumuńskiego ministerstwa oświaty 120 bezrobotnych nauczycieli będzie zatrudnionych w więzieniach i zakładach poprawczych, gdzie udzielać będą nauki więźniom.

325 śmiertelnych wypadków w jeden wieczór

NOWY JORK, (PAT). Liczba śmiertelnych ofiar wypadków, wszelkiego rodzaju, a zwłaszcza wypadków samochodowych, w dniu święta „Labour Day” wzrosła z roku na rok. W czasie wczorajszego święta jedynie w ciągu wieczora policja zanotowała 325 śmiertelnych wypadków.

Ogólnopolski Zjazd Zw. b. Ochotników Armii Polskiej w Wilnie

W dniach od 10 do 12 września rb. odbędzie się w Wilnie pod wysokim protektoratem Pana Marszałka Śmigłego Rydza ogólnopolski zjazd Związku b. Ochotników Armii Polskiej.

Program zjazdu przewiduje w dniu 10 bm. w godzinach porannych wyjazd uczestników zjazdu do Żułowa. W godzinach wieczornych tego dnia odbędzie się przed mauzoleum na Rossie apel poległych ochotników armii polskiej.

W dniu 11 bm. w godzinach rannych nabożeństwo w Ostrzej Bramie celebrować będzie J. E. Ks. Metropolita wileński Jałbrzykowski, poczym nastąpi uroczyste zawieszenie na cudownym obrazie Matki Boskiej wotum, przyniesionego do Wilna w dniu

15 sierpnia rb. przez patrol lwowski Związku b. Ochotników. Po nabożeństwie uczestnicy zjazdu złożą hołd Sercu Marsz. Józefa Piłsudskiego na Rossie. Defilada oddziałów odbędzie się przy ul. Ostrobramskiej.

Po obiedzie koleżeńskim, jaki się odbędzie w kasynie Związku Oficerów Rezerwy, nastąpi odprawa prezosów okręgów i oddziałów w sali Lzby Przemysłowo-Handlowej.

Drugi dzień zjazdu zakończony zostanie widowiskiem plenerowym „Zaczarowane koło” z udziałem artystów dramatycznych oraz baletu, chóru i orkiestry symfonicznej.

W dniu 12 bm. uczestnicy zjazdu zwiedzać będą Wilno i jego zabytki oraz okolice.

zwierem po Francji

NOTATKI NA KOLANIE

(Korespondencja własna)

Mont St. Michel, we wrześniu.

Jazdę rowerem po drogach francuskich można chyba porównać tylko do spływu kajakiem po rzekach Wileńszczyzny. Mała asfaltowana droga przypomina zupełnie Żejmianę, a falty w słońcu iskrzy się nawet. Kępiaste, postrzępione brzegi ogrodów, zawsze przystrzyżone jeżyny, pełne czarnych soczystych jagód, to widok zupełnie różny od tego, do czego przywykliśmy na drodze polskiej. Nie można rozsiąść się wygodnie w lesie, jak u nas, ukryć się, zaszyć się w krzakach. Za krzakami są ogrody, w ogrodach domy, pełne sytych ludzi.

Otóż to „pełne” wymaga pewnych poprawek. Francja zaczyna się za Paryżem i we Francji prawie zupełnie nie ma ludzi. Spotyka się do

my, mijają auta, motocykle, ale ludzi przy domach prawie zupełnie nie spotyka. Dziecko jest prawie tak rzadkie, jak koń. Co chwila mijają osobowe auto zaprzężone do wozu na gumowych kołach. W taki sposób transportuje się bydło, masło i jaja na jar mark. Domki są schludne, choć bardzo często kryte słomianą strzechą. To jest zabawne, taki piętrowy, murowany domek, kryty słomą i z autem na podwórku.

Francja dzieli z Anglią tę właściwość (w odróżnieniu do Niemiec a nawet Polski), że poza kilku ogromnymi centrami, posiada słabe zaludnienie miast i miasteczek. Stolica departamentu bardzo często posiada niewiele więcej, niż dziesięć tysięcy ludzi, mimo to jest świetnie zorganizowana. Zwłaszcza imponująco się przedsta-

wia obsługa ruchu samochodowego. Co pięć kilometrów garaż, benzyna, stacja obsługi. Życie samochodziarza jest we Francji nad wyraz łatwe. To też w piękny, słoneczny dzień całe rodziny wyjeżdżają za miasto, zatrzymują się na drodze i spożywają przy wieziono pożywienie — w rowie, bo poza drogą nie można wyjść dalej, niż na jeden metr.

Ale, gdy się wjeżdża na wielką, państwową autostradę, np. prowadzącą z Evreux do Lisieux, albo z Avranches, miasta położonego na wysokim pagórku naprzeciwko morza, do Mont St. Michel — zmienia się całkowicie pejzaż. Tak jak się zmienia krajozraz np. u ujścia Żejmiany do Wilti. Z rokokowej groteski wpada się w rozległą romantykę maszynierii, wyciągniętych drzew, drogi prowadzącej w daleki nieznany świat.

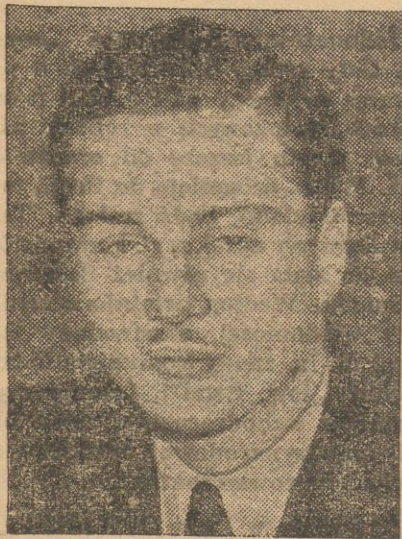
Lisieux, miasto św. Teresy od Dzieciątka Jezus leży w samym sercu Normandii. Położone w dolinie, między pagórkami, 30 km od morza, a

100 od Paryża, stanowi centrum de parlamentu Calvados. Każdy dobry wyjadacz przypomni sobie mocny kołnierz Calvados, wytwarzany w tych okolicach. Tu również wyrabia się najlepší cydre — wino jableczne, wreszcie — trzeba to niestety przyznać — kult św. Teresy stanowi tutaj jedną z gałęzi miejscowego przemysłu. Ze względu na doskonałe położenie miasta, na skrzyżowaniu wielkich dróg, ruch tutaj, zwłaszcza ruch samochodowy, jest niesamowity. Otóż niesłychanie denerwująca jest ta publika z samochodów, która w osiemdziesięciu procentach zatrzymuje się tutaj niewiadomo po co, tak jak w Paryżu wjeżdża na wieżę Eifla, od wewnątrz najnudniejszą rzecz na świecie. Na wspaniałej górze wznosi się prawie całkowicie już wykończona bazylika św. Teresy z Lisieux. Wygląd zewnętrzny jest, romanizujący i bardzo wzorowany na bądz o bądz niedanej Sacré-Coeur z Paryża — budzi refleksję, że były przecież czasy, kiedy Kościół dyktował nowe prawa w architekturze, i że powracanie do

starych, wyżytych form jest wyrzeczeniem się poszukiwania nowych. Wnętrze jednak jest wybudowane z ogromnym smakiem i rozmachem, tak iż przykre pierwsze wrażenie zostaje zupełnie zatarte.

Mont St. Michel to zupełnie zmarłowa dla religii pozycja. Wydaje się rzeczą niewłaściwą, że na tej wyspie, o dwa kilometry od brzegu połonej, pełnej gigantycznych budowli, zanotowanych uliczek, barbakanów, wież i kapliczek — odprawia się po dziś dzień nabożeństwa. Zanim się dojrnie do kościoła opactwa na samym szczycie góry, trzeba przejść wśród miliona knajpek, zapraszających na obiad za 15 frs na świętym maśle, między milionami pocztówek, kartek, talerzy, dzbanuszków, cukierków, tysięcy sprzedawców i przekupniów. Założnie zdają się wydosławiać z tego natłoku mury opactwa i wysoki, wyzywający szpiculec ze św. Michałem na wierzchu.

Szczeście króla Faruka

posła tureckiego na dworze Ludwika XIV, którą opowiada Boy-Zeleński w swym „Molierze”. Zapewne Turek nie ośmieliłby się czynić porównań, które do żywego ubodły Króla-Słońce. Bijażeria młodzinutkiej królowej egipskiej przyniosłaby zaszczyt nawet skarbcem hajdebaradzkich niezamów czy nepalskich nababów. Zasługa to króla Faruka no i autorów listy cywilnej egipskiego monarchy.

W złotej klatce królewskiego pałacu pędzi młode małżeństwo wzorowy żywot. Odkąd znikł za Bliskim Wschodem strzał przypadkowy. Padł już po odejściu króla w lokalu klubu i zranił młodego Włocha. Wprawdzie pewien wybitny dyplomata i mąż stanu mawiał, że wierzy tylko wiadomościom oficjalnie zdemonstrowanym, lecz przyjmijmy tym razem, że zamachu na króla egipskiego nie było. Potencjalnie zamach taki zawsze jest jednak możliwy.

NA ŚWIECZNIKU.

Żył to monarchów, jako ludzi eksponowanych, ludzi stojących na świeczniku, ludzi-symboli pewnej idei zdumiała la lub zdmuchnąć usiłowała ręka zamachowca! Alfons XIII hiszpański założył był sobie małe muzeum z przedmiotów, mających bezpośrednią styczność z dokonywanymi nań w ciągu dosyć długiego panowania zamachami. Aleksander Jugosłowiański padł przed kilku laty od kul zbrodniarza w Mersylii. Edward VIII angielski, dzisiejszy książę Windsor, omal nie przypłacił żyłom makabryczny figiel jakiegoś maniaka, kt. demonstrował rewolwerem swe mętne koncepcje podczas jednej z królewskich wycieczek powozem w Londynie. Odwrócić zresztą jeszcze parę kart historii. Pada z ręki zamachowca król Humbert włoski, ojciec dzisiejszego króla Italii, pada cesarzowa austriacka Elżbieta i car Aleksander II i prezydent St. Zjedn. Lincoln i jeden z jego następców Mac Kinley i prezydent Doumer (głośna sprawa Gorgulowa). Długa jest lista zamachowców udanych a może jeszcze dłuższa nieudanych. Zawód więc pierwszych osób w kraju — mimo zaszczytów, honorów i apanaży — zawsze łączy się z dużym ryzykiem.

TRON PTOLOMEUSZÓW.

Do namiotu Juliusza Cezara, stojącego obozem w pobliżu Aleksandrii przyniesiono rez zrabowany dywan. Gdy go rozwinięto, wypadła zeń kobieta, dorównująca pięknnością sennym zjawom z opo wiesci Szeherazady. Była to córka Ptolomeuszów, królowa Egiptu, słynna Kleopatra. Tak ponoc rozpoczął się romans między najsłynniejszym zdobywcą a największym „vampem” starożytności, romans, który ukształtował mapę świata i pchnął rydwan dziejów na nowe tony. Dziś — po dwóch tysiącach lat — na tronie ptołomeuszów zasiada młodziutki król Faruk syn Fuada i zasiada jeszcze młodsza królowa Farida. Sytuacja bardzo zmieniona. Jedynie dekoracje: Nil, piramidy, papirusy i palmy pozostały te same. Dawno już rozsypał się w proch świątyniowy Cezar i dawno zburzył wiały purpurowe żagle okrętu, na którym uciekała z wiru bitwy morskiej pod Akcjum Kleopatra, pociągając za sobą Antoniusza. Dziś już nie unocne oczy pięknej córki Ptolomeuszów kształtują historię, a życiodajna arteria między Europą a Azją: Kanał Sueski. No i sudańska bawelna. O egipskiej pszenicy nie mówimy, bo atrakcyjność jej w ciągu tysiącolecia wcale nie zmalała.

PRZYKŁADNE MAŁŻEŃSTWO.

Łatwo sobie wyobrazić radość królowej Faridy, gdy ujrzela swego Faruka żywego i całego. Młodzi ludzie, których tak niedawno połączył węzeł małżeński, kochają się podobno szczerze i głęboko. Faruk oszalałamił świat swymi prezentami dla narzeczonej i żony. Kupował brylanty w Paryżu już nie na sztuki, a na kilogramy. I zapewne w danym wypadku nie powtórzyłaby się historia

coś jeszcze gorszego. O misternych siedmiach i bezwzględności głośnej Intelligence Service, która nie ma przeszkód gdy chodzi o dobro angielskiej ojczyzny opowiada się przecież cudeńka.

Król Faruk, za przykładem zmarłego niedawno ojca Fuada I rozumie tę prawdę i nie uchybia w niczym wielkobrajtyjskim interesom. Podobnie czynią maharadżowie hinduscy, dalej Jema tybetański, poszczególni sułtanowie, emirowie, szajkiowie, kacykowie na wielkich przestrzeniach azjatycko-afrykańskich, gdzie rozciąga się długa ręka Albionu i gdzie tylko dociera angielski rezydent, od którego raportów zależy czy dane państwo ko ma trwać dłużej czy też upodobni się do jętki-efemerydy.

DWIE PERŁY AFRYKI.

Z doskonałym wycuciem wartości zaopiekowali się w swoim czasie Angli cy dwiema perłami lądu afrykańskiego, położonymi na dwóch przeciwległych jego krańcach: Egiptem i Transwaalem. Egipska pszenica i bawelna w połączeniu z transwaalskimi diamentami i złotem znakomicie wpłynęły na samopoczucie synów mglistego Albionu jako na obywateli pierwszej potęgi kolonialnej świata. Obie perły ma wkrótce połączyć gigantyczna autostrada wzdłuż całej Afryki. Znowu analogia z doskonałymi drogami rzymskimi, które zbliżyły prowincje do metropolii.

ZALEŻNOŚĆ.

Niejednokrotnie porównywano Anglię współczesną ze starożytnym Rzymem. Istotnie, przynajmniej pod względem zasięgu jej światowych wpływów i mądrej impenjalnej polityki zachodzi między nimi duża analogia. Przecież te wszystkie napozór niezawisłe państwa muzułmańskie na Bliskim i trochę dalszym Wschodzie tańczą tak jak im zagra potężna Brytania. I niechno któryś z naszczonych i ukoronowanych wyznawców proroka spróbuje wyłamać się spod rygorów anglofilijskiej taktyki Zeraz go spotka los Amenullaha afgańskiego lub

Dzieje herbaty

Pije się ją na całym świecie

O odkryciu herbaty istnieją dwie różne wersje. Chińczycy twierdzą, że herbatę odkrył cesarz Szen-Nung w roku 2737 przed Chrystusem. Cesarz chiński stał pewnego poranku przy oknie i trzymał w ręku miseczkę gorącej wody, którą zamierzał wypić. Zwyczaj ten utrzymywał się w Chinach przez długie lata nawet w sferach najwyższych, a dzisiaj jeszcze praktykowany jest wśród sfer uboższych. Wtem do miseczki wpadło kilka liści z dzikiego krzewu, rosnącego obok, barwiąc wodę na kolor żółtawy i nadając jej aromatyczny smak. Szen-Nungowi nowy napój bardzo się podobał i odstąpił pić go stale. W ten sposób odkryto i nauczono się pić herbatę.

Natomiast Hindusi i Japończycy przypisują odkrycie herbaty kapłanowi buddyjskiemu Darmie, który żył przed ca 1900 laty.

Kto odkrył herbatę, trudno dzisiaj rozstrzygnąć, jest jednak faktem, że pili ją najpierw Chińczycy. Pierwsze ślady o tym znajdujemy w pismach Kuo Po w czwartym stuleciu po Chrystusie. Picie herbaty rozpowszechniło się jednakże znacznie później,

gdyż dopiero pod koniec ósmego stulecia. W roku 780 kupcy chińscy, chcąc zwiększyć obroty tym artykułem wpadli na pomysł reklamowy, zupełnie nowoczesny. Zaangażowali oni znanego pisarza Lu-Ju, który napisał książkę o herbacie p. t. „Tszu Tszing”. Książka ta cieszyła się dużą poczytnością i wpłynęła w dużym stopniu na popularyzowanie konsumpcji nowego napoju. Dopiero 30 lat po ukazaniu się książki „Tszu Tszing” przyniósł kapłan buddyjski Dengio Daiszi krzew herbaty do Japonii, gdzie została przyjęta z dużym entuzjazmem. Na mocy edyktu cesarskiego z roku 815 rozpoczęto uprawę jej w pięciu prowincjach i od tego czasu kultura herbaty w Japonii rozwinęła się tak, jak w żadnym innym kraju.

Na rynku europejskim, mianowicie w Holandii, herbata ukazała się w roku 1610. W roku 1618 zaczęto pić herbatę w Rosji, w 1657 w Anglii a wkrótce potem w Francji, gdzie dużym zwolennikiem nowego napoju byli Racine i Mazarin. Z Francji pochodzi jak wiadomo, zwyczaj dolewania mleka do herbaty.

Kowal—kobieta

W hrabstwie Kent w Anglii znajduje się bodej jedyna na świecie kobieta-kowal, mrs. Elizabeth Arnold. Na fotografii konia w towarzystwie męża.

NA ROK SZKOLNY! Teczki, Tornistry, Piórniki oraz wszelkie materiały szkolne Dla Spółdzielni Szkolnych ceny hurtowe
Władysław Borkowski
Wilno, Mickiewicza 5, tel. 372

Wiadomości radiowe

POPOŁUDNIE SPEAKERA.

Dziś we środę o godz. 15.15 audycja muzyczna „Popołudnie speakera”, poświęcona będzie wszystkim dzieciom. Kazimierz Kiełowicz zaprasza do aparatów najmłodszych słuchaczy, obcuje im ładne bajeczki.
DYR. KIELANOWSKI PRZED MIKROFONEM.

Nowomianowany dyr. Teatru Miejskiego na Pohulance dr. Leopold Pobóg-Kielanowski w czwartkowej pogadance radiowej o godz. 17.45 omówi wytyczne teatru wileńskiego.

Pogadanka nosi tytuł „Teatr wileński a prognoza nowego sezonu”.
WYSTĘPY GENY PRUS-HONARSKIEJ PRZED MIKROFONEM.

Do najbardziej cenionych i wziętych przez radio „gwiazdek” należy obecnie znana wykonawczyni nastrojowych piosenek i recytacji p. Gena Prus-Honarska. — O radio — popularności tej utalentowanej aktorki świadczy chociażby ten fakt, że ostatnio wystąpiła ona w ramach ogólnopolskich oraz lokalnych 3, 6 oraz dziś 7 hm. o godz. 19 min. 30 w ramach koncertu rozrywkowego na fal ogólnopolskiej.

P. Prus-Honarska wykona szereg najcenniejszych piosenek oraz recytacji ze swego repertuaru.

Teatr Lutnia

Występy Janiny Kulczyckiej Bal w Sawoy'u

operetka w III aktach. Muz. P. Abrahama. Reż. M. Domoślawski.

Powrócili... Powitaliśmy ich — wszech i każdego z osobna. Ze szczerą serdecznością; Oni również — w osobie p. Rychłowskiego — zapewnił, że nas kochają, i że jest im z nami dobrze. I tak było nam ze sobą dobrze przez cały wieczór: na sali pełno publiczności. Strasznie duszno (coś na to trzeba poradzić!) na scenie pełno kwiatów — i niewymuszenie wesoło!

Obsadę „Balu” nieco zmieniono: z dawnych wykonawców — Kulczycka z blaskiem atakowała górne mi i jeszcze raz zademonstrowała wysoką klasę gry komediowej; o Dembowskim trzeba było znów powtórzyć to dobre, co mu się zresztą zwykle należy.

Daisy Parker śpiewała teraz Xenia Grey, z werwą i temperamentem, tak, że każdy prawie jej numer z niezawodnym Szczawińskim musiano bisować. Nie wiele miała do popisu w bladej w na ogół Tangolocie Halmirka, ale... Halmirka — to przecież zawsze Halmirka! Muzykalnie, jak zwykle, wyjął jej gwizd.

Jaskrawa, lecz bez przesady komiczna — w najlepszym sensie tego słowa — sylwetę nieśmiałego pana Celestyna Formant, adwokata stworzył Wyrwicz-Wichrowski. Chorzewski w miniaturowym nawet epizodzie potrafił odnaleźć właściwy styl i wyraz.

Choć nie nowa, ale dobrze pomyślana wkładka baletowa (Martówna — Ciesielski) podobała się i musiała być bisowana.

S. W.-K.

HOTEL „ST. GEORGES”
W WILNIE
Pierwszorzędny — Ceny przystępne
Telefony w pokojach

ŻART NA STRONIE

Przysłowia

Bezapelacyjnie skończyły się te piękne czasy, w których przysłowia solidarnie i gromadnie uważano za mądrość narodów. Dziś na ich temat (przysłów, nie narodów) różnie krąży zdolności, każdy stara się im niejedną łatkę przypisać.

Niemniej, warto z przysłowiami mieć jakieś takie znajomości, stosunki towarzyskie utrzymywać.

Aby przypomnieć przysłów nic nie straciło ze swej aktualności, zaczniemy od Chińczyków, którzy wciąż przecież walczą na łamach naszej prasy i w Chinach z Japończykami (z Japoncami!).

Oto wybór przysłów: „Wolę diament ze skazą, niż pospolity kamień bez wady”.

„Kiedy masz dziesięć kroków do zrobienia, dziewięć zrobionych stanowią tylko połowę drogi”.

Hiszpanie powiadają: „Dobrodziejstwo za piąską na piasku, a krzywdę ryją na stał”.

„Opieka oczy wypieka”.

„Gdzie brzuch tusty Am leń pusty” i vice versa: „Gdzie leń pusty, tam brzuch tusty”.

„Gdy jednemu sztyła gołą, drugiemu i brzytwy nie chcą”.

„Pieniądzy, jak u żyda świń”. Przysłowie o poetach polskich.

„Kobieta jest to zło potrzebne. Czas, strzeż i zapłać komu, żeby wywiózł z domu” (o pannach na wydaniu).

„Trzeba żyć z przyjaciółmi tak, jak gdyby on lada chwila miał zostać nieprzyjacielem naszym”.

„Spotykają się wedle ubioru, żegnają — niestety, też wedle ubioru”.

Jeszcze jedno chińskie przysłowie: „Długie ciągłe, ze sztaby zrobisz igłę”. My jesteśmy zdolniejsi jednak. Robimy i igły i widły!

Na zakończenie przysłowie arabskie: „Oceń darmo dany, lepszy jest od wina kupionego”. Tu każdy z „naszych ludzi” powie „nieprawda” i pójdzie jednak na wino, mimo, że za nie płacić trzeba; ocet dobry tylko dla kiepskich samobójców!!!

WILNO

I. Wilno w mowach Wielk. Marszałka II. Wilno w rządzie stolicy Rzeczypospolitej Polskiej
prace Wacł. Głzbert-Studnickiego wzd. 1936 — do nabycia wszędzie

Co będzie z mostem przez Wilię?

W roku bieżącym Zarząd Miejski zdecydował wybudować most drewniany przez Wilię vis a vis elektrowni miejskiej. Roboty jednak do chwili obecnej nie zostały jeszcze rozpoczęte i włączyć należy czy w roku bieżącym ze względu na zbliżającą się jesień projekt ten zostanie zrealizowany.

Wypadł z okna na bruk

W przedszkolu przy ul. Wiwulskiej 22 wypadł z okna pierwszego piętra na bruk 4-letni wychowanek Leon Starf. Chłopiec doznał ogólnych obrażeń. Pierwszej pomocy udzieliło mu pogotowie.

Zgiełek nad Piną

(Od specjalnego wyślanika)

Pińsk, 4 września.

Tegoroczny Jarmark Poleski nie miał dobrej prasy. Zarzucono organizatorom, że zamało było na tym Jarmarku Poleskim właśnie... samego Polesia.

Zarzut częściowo słuszny, ale czy mogło być inaczej? Co mieli robić organizatorzy, ażeby zapewnić dość dużą przestrzeń Jarmarku wyłącznie poleskiej wytwórczości? Czyba przed tym stworzyć poleski COP?

Blaga nie rośnie nad Piną. Gdzie indziej dosypano by nieco fikcyj, trochę pożyczono w sąsiednich województwach i sprawa była by w porządku.

Pomimo tego, że Jarmark Poleski posiadał sporo rzeczy importowanych, miejscowy dział był niewątpliwie najciekawszy. Sliczne ceramiki prężańskie wyprzedano niemal całkowicie. Pięknie prezentowały się meble miejscowych wytwórni, słynne buty z Dawidgródka, tkaniny Iniane itd. Był pawilon rolniczy, o którym niech coś rzekną fachowcy i najbardziej atrakcyjny dla profanów pawilon łowiecki. Były dykty i wąsalsum w pawilonie rybackim, kureń poleski i warsztat garncarski produkujący ładne wazoniki na poczekaniu. Za mało było atrakcyjnych, dla nas, przyjeźdźców, którzy łakniemy Polesia. Zamiast „Wesela Poleskiego” dano Łobzowian i urządzono zawody lotnicze. Pociągnęły na to tłumy włościan i robotników pińskich, ale przyjeźdźcy wycieczki nie bardzo wiedzieli co robić wieczorem.

Z rozmowy przeprowadzonej przez zemię z dyr. Jarmarku Poleskiego p. Połoniem, wynika, że frekwencja Jarmarku wykazuje stały wzrost. Podczas kiedy w r. 1936 sprzedano tylko 3,000 kart uczestnictwa, w roku bieżącym ilość ta wyniesie przypuszczalnie około 15 tysięcy. Ponieważ zaś większość zwiedzających rekrutowała się z Pińska i okolic — wystawę zwiedziło 45,000 tysięcy osób. Jeszcze większym powodzeniem cieszyło się „Wesołe Miasteczko”.

Wzrosły również poważnie wpływy z Jarmarku. Podczas kiedy w r. 1936 przy droższych biletach (75 i 30 groszy) uzyskano 7,140 zł., w roku

bieżącym (50 i 25 gr.) uzyskano z opłat 9,973 zł.

Ilość wystawców jest mniej więcej ta sama — 145.

Na przyszłość zarząd Jarmarku rozważa projekt oddzielenia turystyki i stworzenia „Dni Polesia i Targów Poleskich”. Dni Polesia wypadną na wiosnę, kiedy Polesie jest najbardziej atrakcyjne, a Targi późną jesienią.

Jest to reforma słuszna. Początek roku szkolnego nie nadaje się, ani na turystykę, ani na targi. Zwłaszcza w tym roku, kiedy Polesie całe poprostu wyschło. O ileż było by atrakcyjniejsze podczas wiosennego zalewu.

Skarżą się Poleszacy na opieszałość Ligi Popierania Turystyki, która dotychczas nie przystąpiła jeszcze do budowy schroniska turystycznego, pomimo coraz liczniejszych wycieczek cudzoziemskich.

Wprawdzie Pińsk posiada stosunkowo niezłe hotele i prowizoryczne schronisko, jednakże w sezonie turystycznym, przyjeźdźni skarżą się na brak miejsc.

Jeszcze gorzej przedstawia się sprawa na prowincji. Liczebność miejsc noclegowych, pomimo ogromnego ruchu kajakowego waha się tam od 4 do 10. Nie trzeba dodawać, że każdy z tych noclegów mógł by odstraszyć najbardziej zahartowanego na niewygody gościa z zagranicy.

Konieczność inwestycji turystycznych na Polesiu narzuca się sama przez się. Cicha Pina nie jest latem wcale cichą. Raczej można mówić o zgiełku nad Piną, zgiełku kajakowiczów. Konieczne są również nowoczesne statki spacerowe Pińsk — Dawidgródek. Mamy już własną stocznnię w Gdyni. Niechże ta stocznia zaopatrzy Polesie w nowożytny sprzęt wodny. Niech ułatwi nam korzystanie z jego czarów.

Na niewątpliwą pochwałę zasługuje Paged, który wypuścił na Pinę nowoczesny śrubowiec Pelikan, z komfortem urządzony. Ale jeden Pelikan wiosny nie czyni.

Najwspanialszy region turystyczny Polski jest niedostępny dla zagranicy. My jakoś dojrniemy, ale trzeba udostępnić Polesie obcym.

K. Leczycki.

KRONIKA

WRZESIEŃ
7
Środa

Ziś: Jana M., Reginy P.M.

Jutro: Adriana M.

Wschód słońca — g. 4 m. 37

Zachód słońca — g. 5 m. 58

Spostrzeżenia Zakładu Meteorologii USB w Wilnie z dn. 6. IX. 1938 r.

Ciśnienie 757
Temperatura średnia + 19
Temperatura najwyższa + 24
Temperatura najniższa + 13
Opad —
Wiatr: południowy
Tendencja barom.: bez zmian
Uwaga: chmurno.

NOWOGRODZKA

— Wojewoda Sokolowski na urlopie. Z dniem 1 bm. rozpoczął swój urlop wojewoda nowogrodzki Adam Sokolowski

— Przedzkołe Rodziny Urzędniczej. Przed szkole Stowarzyszenia „Rodzina Urzędnicza” w Nowogrodzku, ul. Słonimska 34-54 przy muje zgłoszenia dzieci do przedszkola na rok szkolny 1938-39 codziennie od godziny 10 do 13, do dnia 8 września br. włącznie.

Nauka w przedszkolu rozpocznie się dn. 8 września o godz. 10. Opłata miesięczna od dzieci członków Stowarzyszenia wynosi 8 zł., od nie członków 10 zł. za każde dziecko.

WILEJSKA

— Zmiana granic powiatu wilejskiego. Granica powiatu wilejskiego z powiatem święciańskim jest bardzo nierówna. Rada Powiatowa postanowiła przynajmniej część czoło wyprostować ją, ucinając wąski, długi cypel powiatu święciańskiego, wznający się na teren powiatu wilejskiego. W tym celu uchwalono wyłączyć z powiatu wilejskiego to wieś Iwańki i część jeziora Wiszniew na rzecz powiatu święciańskiego, a włączyć z tegoż powiatu wieś Borowe oraz maj. Las-Berowe.

— Posiedzenie Rady Powiatowej. W ubiegłym tygodniu odbyło się posiedzenie Rady Powiatowej. Wysłuchano sprawozdań opisowych wszystkich działów pracy w roku 1937/38 i sprawozdania rachunkowego. — Szczególne zainteresowanie wywołało omówienie przebudowy ustroju rolnego, sprawozdanie agronoma powiatowego i kierownika alka drogowego.

Uchwalono budżet dodatkowy na rok

1938/39 i regulamin powiatowego funduszu popierania budowy i zaopatrzenia szkół po wszechnych. Na fundusz ten składają się udziały wszystkich gmin i wydziału powiatowego. Wysokość wynosi rocznie około 20 tysięcy zł.

Poza tym uchwalono udział w ufundowaniu sztandaru dla pułku KOP. Na ten cel wyasygnowano 1200 zł. Gminy wezmą udział w tej akcji, dając po 100 zł., resztę zbierze się wśród społeczeństwa.

— Powstanie sekcji motorowej Z. S. — Na ulicy Św. Jerskiej powszechną uwagę zwracał długi rząd motocyklistów. Takiej ilości skoncentrowanych maszyn w jednym miejscu Wilejka jeszcze nie widziała. Zjechali się na zebranie organizacyjne kandydaci na członków sekcji motorowej Z. S.

Na posiedzeniu poinformowano obecnych o tym co da im zrzeszenie się, omówiono znaczenie motoryzacji kraju, ustalono plan pracy i wybrano zarząd. W skład jego we szli: prezes — p. Chmizewski, członkowie zarządu pp.: Sasin, Sztrom i Nawroczyński. Wicekapitanem sportowym został p. ppor. Engiel Donat.

Obecni byli przedstawiciele Zarządu i Komendy Powiatu Z. S.

W dniu 18 bm. nastąpi otwarcie sekcji. Do tego czasu zostaną do niej dookoptowani wszyscy posiadacze motorów z

OSZMIAŃSKA

— Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych przyznało dla powiatów oszmiąńskiego i wilejsko-trockiego 10 tys. zł na obniżenie oprocentowania pożyczek gotówkowych udzielonych przez instytucje kredytowe dla poszkodowanych rolników wskutek klęsk żywiołowych. Ponieważ bonifikata oprocentowania dotyczy tylko rolników dotkniętych klęską, zarządy gminne będą wydawały poświadczenia, stwierdzające faktyczny stan zniszczenia oraz konieczność udzielenia pożyczki.

NIEŚWIESKA

— Dożynki. We wsi Hewezna, w pow. nieświeskim staraniem koła gospodyń wiejskich odbyły się tradycyjne dożynki, na które przybyło około 2 tys. gospodarzy z rodzinami z okolicznych wsi i zaścianków. Program dożynek był niezwykle urozmaico ny. Na zakończenie odbyła się zabawa ludowa, na której bawiono się ohocho aż do rana.

— KARAMBOL MOTOCYKLA Z FURANKĄ. Kierownik szkoły powszechnej Wróblewski Józef z gminy sinlaskiej, w pow. nieświeskim, jadąc onegdaj motocyklem wpadł całym pędem na furankę. Wróblewskiemu konie stratały głowę, a wóz połamał nogi. W stanie ciężkim odwieziono go do szpitala w Baranowcach. Motocykl został rozbity. terenu powiatu.

POLESKA

— Starosta powiatowy K. Lyszczykowski odbył w towarzystwie wójtów gmin powiatu wycieczkę samochodową na teren gminy Porzece, gdzie przeprowadzono lustrację inwestycji gminnych.

Wycieczka miała na celu pobudzenie poszczególnych zarządów gminnych do rywalizacji w dziele racjonalnego przeprowadzania inwestycji.

— ZWOLNIENIE 134 ROBOTNIKÓW W FABRYCE „AGAHELL” W MIKASZEWICZACH. Z powodu nadprodukcji zwolniono z fabryki „Agahell” z dniem 31 sierpnia r. b. 134 robotników.

— Dla zademonstrowania różnicy poglądów. W Pińsku przez nieznanych sprawców zostały zdemolowane lokale żydowskich or

KAŻDY

PRZEMYSŁOWIEC
KUPIEC HURTOWNIK
I DETALISTA

zyska sobie najlepszą klientelę ogłaszając się w najpopularniejszym piśmie codziennym na Ziemiach Półn.-Wschodnich

KURJER WILEŃSKI

WILNO ul. Bisk. Bandurskiego tel. 99

Poczta peronowa na st. kol. Landwarów

Z dniem 5.IX br. została uruchomiona na st. kol. Landwarów „poczta peronowa”.

Poczta ta czynna jest w czasie postoju pociągów międzynarodowych, tj. przy pociągu Nr 20 — od godz. 6,55 do 7,50, Nr 235 — od godz. 11,20 do 11,45, Nr 236 — od godz. 19,15 do 19,40, Nr 19 — od godz. 23,00 do 23,20.

Na co chorują w Wileńszczyźnie

Wedle wykazu zachorowań i zgonów na choroby zakaźne i inne występujące nagminnie, w czasie od 28.VIII do 3.IX rb. było w wojew. wileńskim 59 wypadków jaglicy, 20 krztuśca, 19 duru brzuszego, 14 (w tym 2 zgony) gruźlicy, 13 (w tym 4 zgony) czerwonki, 11 odry, 9 płonicy, 7 błonicy, 5 róży, 2 grypy, 1 duru plamistego, 1 nagm. zapalenia opon mózgow.-rdzeń., 1 zakażenia połogowego, 1 pokąsania przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę.

POKOJE

TANIE, CZYSTE I CICHE
W HOTELU ROYAL

Warszawa Chmielna 81
Dla pp. czytelników „Kurjera Wileńsk.”
15% rabatu

ganizacji syjonistycznych przy ul. Pierackiego i Kotlarskiej.

Według krążących wśród społeczeństwa żydowskiego pogłosek, wyczynu tego mieli dokonać członkowie organizacji rewizjonistycznych dla zademonstrowania różnicy poglądów.

— 500 zł. za miejsce na ementarzu żydowskim. W hotelu Muzykanta w Luniecu zmarł na udar serca mieszkaniec Warszawy Suchowski Szyja-Dawid lat 63, brakarz leśny.

Giełkawe było stanowisko Gm. Żydowskiej, która zażądała za miejsce na ementarzu 500 złotych. Nie pomogli Izzy, ani prośby rodziny zmarłego, oraz tłumaczenia, że był on tylko skromnym urzędnikiem i pozostawił 6 dzieci i żonę.

Nie nie potrafiło wzruszyć kamiennego serca prezesa Gm. Żyd. W rezultacie zwłoki przetransportowano koleją do Warszawy. Fakt ten — głęboko oburzył miejscowe społeczeństwo żydowskie.

— Zboczeniec podpalił chlew. Spalił się chlew, należący do Nadl. Denizkowicze.

Straty wynoszą 2.000 zł. Sprawca okazał się Szczołko Adam ze wsi Wielkie Czuczewice.

Zachodzi podejrzenie, że jest on na tym tle nienormalny i że szereg podpałów w ostatnich czasach w okolicy — to jego dzieło.

— Spaliła się wieś Budezy. We wsi Budezy, gm. kruchowickiej powstał pożar w zabudowaniach Dojlida Aleks. Spaliło się 30 gospodarstw.

Straty wynoszą 40.000 zł.

Kontrola produktów żywnościowych na prowincji

W każdej niemal wiosce znajduje się już mniejszy lub większy sklepik spożywczy. Miasteczka mają ich kilka, miasta zaś wiele, przy tym istnieją tam różnego rodzaju piwiarnie, bary, herbaciarnie, restauracje, mleczarnie, gdzie można coś zjeść i wypić. Ponadto w licznych punktach prowincjonalnych urzędzone są tygodniowe targi, doroczne jarmarki itd., na których odbywa się sprzedaż artykułów spożywczych.

Trzeba jednak przyznać, że do wszystkich produktów żywnościowych nabywanych w wyżej wspomnianym handlu, odnosimy się często z dużą rezerwą. Zresztą taką jest już instynkt każdego konsumenta, że jak nie powącha i nie pomaca towaru spożywczego, to go nie kupi.

Nie zawsze zaś samo wąchanie i macanie daje pożądaną rezultat, gdyż często jakiś produkt (np. wędlina, a zwłaszcza kiełbasa) nie budzi w nas na pozór żadnego podejrzenia, a jednak badania chemiczne wykazują, że jest on już toksyną (trującym produktem, wytwarzanym przez bakterie). I tego właśnie trzeba się wystrzegać, gdyż toksyna zagraża życiu konsumenta.

Najwięcej fałszyfkatów spośród produktów spożywczych (oczywiście mniej niebezpiecznych dla życia niż toksyna, jednak pod względem odżywczym mało wartościowych) posiada nabiał, a więc: mleko, śmietana, masło itd.

Mleko musi posiadać minimum 3 proc. tłuszczu. (Mleko takie nazywa się — pełne). Zazwyczaj jednak mleko w handlu posiada zaledwie 1 i 9/10 proc. tłuszczu, jest więc zbierane czyli odtłuszczone.

Śmietana musi zawierać 22 proc. tłuszczu, w sprzedaży zaś bywa często 10 proc.

Masło może mieć wody do 16 proc. a spotyka się do 47 proc., ponadto tłuszcz obcy, kartofle, marchew itd.

Nadzór nad jakością produktów żywnościowych na prowincji prowadzą za technically władze państwowe (starosta), w praktyce jednak wydziały powiatowe (sejmiki), które angażują w tym celu

KONTROLERA ŻYWNOSCIOWEGO.

Spełnia on na terenie również funkcję ogólnosanitarną, jak badanie studzien, urządzeń higienicznych sklepów itd., ba, nawet badanie zawartości ołowiu w polewce gamków glinianych należy do niego. (Ostatnio np. stwierdzono, że szeregi garncań na prowincji stosuje do swych wyrobów zbyt duży procent ołowiu przez co wyroby te są przy użyciu szkodliwe dla zdrowia).

Dla przykładu o czynnościach kontrolera żywnościowego podaję niżej sprawozdanie jednego z nich w pewnym ruchliwym powiecie naszego województwa, za rok 1937.

Mleko — pobrano 2, zakwestionowano —

Przetwory ml. pobr. 155, zakw. 30

Mięso i przetw. — pobr. 37, zakw. 29

Mąka i przetw. — pobr. 68, zakw. 31

Oleje i tłuszcze — pobr. 29, zakw. 3

Konserwy rybne — pobr. 8, zakw. 3

Cukry i owoce — pobr. 21, zakw. 1

Napoje chłodzące — pobr. 4, zakw. 1

Kosmetyki — pobr. 19, zakw. 8

Surogaty — pobr. 13, zakw. 6

Użytki — pobr. 42, zakw. 1

Przedm. użytku — pobr. 4, zakw. —

Razem pobr. 404, zakw. 113.

Ponadto znieszczone na miejscu na podstawie wstępnych badań:

Konserw rybnych 25 pudełek,

Kiełbasy 7 kg,

Czekolady 11 sztuk.

Odbyto 90 rozpraw karno-sądowych.

Oto roczny plon mozołnej (biorąc pod uwagę duże odległości terenowe, ciężkie dojazdy, brak większych kredytów na ten cel itd.) pracy człowieka, który czuwa nad bezpieczeństwem

NASZEGO ŻOŁĄDKA I ŻYCIA.

Zadanie kontrolera żywnościowego jest ciężkie jeszcze i z tego względu, że osobę jego znają w całym powiecie. To też, gdy zjawi się on na placu targowym — widuje się masową

UCIECZKĘ HANDLARZY RYNKOWYCH, przeważnie

Z NABIAŁEM.

Na rynku panuje wówczas po prostu

panika. Świadczy to, że handlarzy nie mają

CZYSTEGO SUMIENIA.

Przepisy o handlu produktami spożywczymi zostały ostatnio bardzo obstrzeżone przez co i rola kontrolera żywnościowego stała się więcej odpowiedzialna.

Uważam jednak, że przez zwalanie na jedne barki tak ciężkiej i odpowiedzialnej funkcji nie osiągnie się pożądanego celu.

Tu potrzeba, przynajmniej na razie, uruchomić cały aparat nadzorczy, zadaniem którego byłoby nie tylko kontrolowanie w ścisłym tego słowa znaczeniu, lecz także i propaganda (drogą prasy, radia, odczytów i pogadanek, nawet w terenie, to może najważniejsze), uświadamiająca ludność, zwłaszcza wiejską, o istniejących dziś dość skomplikowanych przepisach sanitarnych, dotyczących sprzedaży artykułów spożywczych.

Naprawdę, dzisiaj najbardziej sumienny obywatel wiejski nie wie dokładnie, jak ma postąpić ze sprzedaną np. nabiału, by się nie narazić na przykrości ze nieprzestrzeganie przepisów higienicznych, odnośnie do tego produktu.

To też często odpowiada się kontrolerowi żywnościowemu, że

SOLTYS NIC NIE MÓWIŁ

A właściwie, gdyby nawet soltys i wywiesił jakieś w tym przedmiocie zarządzenie władz, to rezultat byłby niewielki, bo starsze pokolenie jest niepiśmienne, młodsze zaś uważa, że to jego jeszcze nie dotyczy, gdyż

OJCIEC GOSPODARZ,

niechaj on odpowiada, słowem — circulus vitiosus.

Tu muszą przyjść z pomocą władzom sanitarnym przede wszystkim

ORGANIZACJE SPOŁECZNE,

w pierwszym zaś rzędzie —

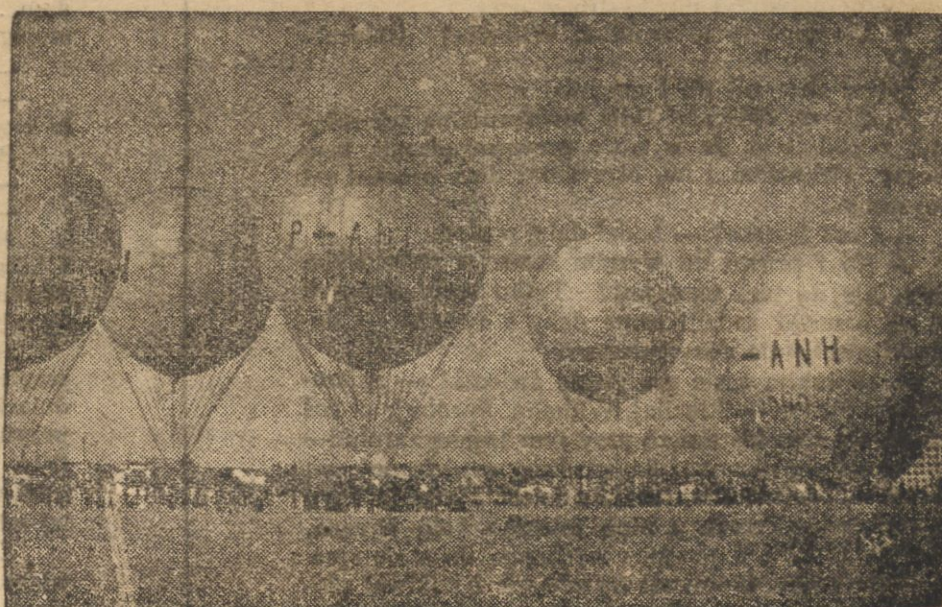
ORGANIZACJE ROLNICZE.

Konsument też musi stanąć do wspólnej pracy w tej akcji.

O sposobie zaś tej współpracy niech pomyślą odnośnie władze fachowe.

Jan Hopko.

Zawody balonowe juniorów

Moment ze startu 6 balonów do zawodów balonowych juniorów, który odbył się wczoraj na lotnisku mokołowskim w Warszawie, staraniem Aeroklubu Warszawskiego.

Tabela loterii

1 dzień ciągnięcia 4-ej klasy 42 Loterii Państwowej

I i II ciągnięcie Główne wygrane

Stała dzienna wygrana 5.000 zł. padła na nr. 2619
50.000 zł.: 65695
25.000 zł.: 37608 118567
10.000 zł.: 49826 120618
5.000 zł.: 61577 98156 129445
2.000 zł.: 15870 35919 37648
38722 65409 66219 86066 95945
97114 118255 130084 145621

1.000 zł.: 1258 9903 11888
15910 16326 19448 20576 30220
32273 36201 36189 46293 46985
57961 66913 75063 75995 89834
90005 92830 92723 97232 103756
104753 108860 108198 109101
111154 112967 118585 121022
127849 131195 135270 144246
146384 148640

Wygrane po 250 zł.

171 217 56 515 649 744 909 1018
31 365 512 77 638 44 835 999 2810
87 421 607 3003 33 145 322 81 482
503 33 86 739 882 977 25 4057 82 116
68 232 41 93 306 55 31 43 80 73 826
962 98 5111 226 949 6 347 955 56 89
645 724 26 817 34 52 994 6029 118 204
60 342 41 16 20 515 630 75 715 871
511 94 7090 177 79 208 349 82 418 550
975 56 8092 104 68 86 259 350 34
482 95 697 795 808 562 9160 212 327
92 96 427 529 887 901 10026 204 343
414 853 918 12118 268 306 15 42 468
557 694 794 859 13051 170 90 228
317 98 550 621 729 849 68 14036 40
107 84 358 85 576 660 721 870 909 16
86.

30099 176 635 72 73 858 79 815 79
971 31011 18 44 84 170 336 49 50
436 588 733 804 82 929 68 32047
49 483 503 22 92 681 874 33043 90
257 68 403 31 41 92 590 685

34082 148 69 206 8 431 501 629
704 39 890 35187 66 467 625 734
864 36081 150 212 39 43 405 415
657 84 96 764 37072 167 88 379
797.

38021 66 140 66 272 367 456 559
748 863 39066 75 118 32 815 52 98
468 608 40048 102 91 247 90 491 568
718 96 807 61 84 41049 160 363 489
691 728 829 43 917 42064 104 50 377
538 62 653 91 721 84 963 85 86 92
43325 85 780 932 80 44095 151 88 219
431 51 78 83 502 808 45017 26 116 26
251 60 330 487 560 835 996 46149 65
98 248 400 516 94 619 40 81 792 93
848 82 85 976 47048 163 513 53 61
662 862 995 48169 201 832 54 520 652
863 68 72 902 79 49477 622 71
50090 104 681 734 882 63 5100 286
479 575 93 777 899 975 52004 441 542
57 78 97 688 89 52 53008 299 339 93
54158 348 78 518 33 634 55 706 811
961 76 56008 109 209 324 404 24 566
631 710 76 85 56002 110 240 364 496
535 607 43 92 780 897 986 57013 280
324 461 508 40 708 43 75 805 53 28
58229 323 35 518 38 78 711 18 878
949 5444 91 434 65 76 588 661 820
923 38 39 96 60142 210 361 662 725
62 821 61192 582 676 709 861 944
76 62092 220 464 55 522 957 63014
234 73 509 964 64088 244 46 312 417
87 833 79 65313 79 711 827 88 66026
142 222 318 27 420 514 609 10 88 90
804 85 67081 293 395 622 779 858

951 68171 204 98 313 40 92 401 92
951 654 80 722 25 52 853 54 901 17
41 69105 68 87 241 59 372 421 38 80
612 762 888 926 81 70028 165 332 78
423 539 79 694 716 44 52 959 77
71030 127 98 342 79 454 76 671 701
32 42 73 934 37 74 72173 256 804 49
791 73019 237 52 59 61 98 03 471 99
563 77 698 803 74202 48 501 21 77 743
988 75016 38 103 523 777 867 910

76381 96 432 88 576 608 77 716
48 76 78009 59 114 316 417 41 558
849 79042 52 88 98 208 37 553 84
648 790 66 874 915 42 80089 162
94 352 518 688 99 725 912 81009
85 100 80 84 260 359 97 422 582
702 810 22 40 922 43 82053 61 95
148 79 298 313 74 442 658 61 797
991 83113 219 70 450 898 957
84051 206 6 4338 87 443 59 504 57
91 688 712 870 990 85031 280 471
74 528 36 668 864 948 60 69 86141
46 287 391 536 62 86 99 604 779
880 87 992 87417 87 643 803 994
88016 285 545 95 973 89014 302 7
446 627 73 81 788 99123 901 28 65
66 87 211 21 86 447 62 893 91014
803 939 92094 753 9 20 35 36 93017
35 81 102 65 260 83 307 95 457
729 947 72 87 94190 252 361 459
95 501 27 75 632 701 36 30 41 819
59 81 939 95179 290 341 589 685
850 96204 34 461 73 77 830 994
98216 312 62 472 73 654 70 86 957
81 98 99020 80 99191 251 301 19
409 62 671 701 30 833 36 900
100181 216 94 448 522 80 788 830
921 101064 279 333 556 608 37 902
72 102072 77 134 231 307 509 979
103107 452 755 916 104082 324 25
52 82 418 52 549 95 636 63 91 99
837 105097 120 125 347 486 515
814 37 106074 413 429 617 885
107017 213 3473 3645 65 808 285
220 356 441 65 787 109152 221 42
540 662 735 82 894 807 26 86 9332
110252 54 375 948 11012 95 144
281 98 336 426 534 726 999 112001
15 41 102 15 25 663 346 563 627
971 113233 59 430 1 694 824 959
80

114161 262 65 374 459 74 78 627
727 955 60 73 115042 121 34 231
87 413 97 534 64 612 14 37 956
116002 99 103247 416 18 68 537
616 701 44 60 866 931 117961 144
98 486 99 691 713 62 838 118122
244 420 654 85 37 868 913 21 59
119009 100 365 437 652 731 91 896
919 120157 335 646 875 946 43
121162 284 308 32 423 66 86 683
789 869 122111 62 225 88 657 957
123005 144 267 369 415 90 731 62
99 876 124052 305 18 405 19 520
40 643 721 804 88 991 125017 99 13
291 809 49 467 502 658 744 55
126009 178 313 528 820 127085
110 73 88 208 55 306 40 79 427 30
870 82 943 326 128 949 116 23 76
97 338 45 73 450 532 847 129156
396 416 86 572 631.

130065 81 283 401 518 84 872
75 979 131294 750 871 911 132001
31 109 215 1 7507 704 138011 359
508 67 778 977 134005 154 459 837
943 69 135066 96 180 246 911
131256 80 490 606 72 41 62 63
137040 98 127 36 49 592 640 771
87 804 47 86 908 39 138063 119 95
217 23 339 498 741 846 139096
139 90 207 17 69 704 61 5 908

140136 85 307 31 48 405 13 75 79
757 70 965 72 98 141050 396 432 56

70 568 72 675 776 97 852 142007 27
283 98 366 576 646 55 23 84 913 21
71 143017 47 123 46 66 224 60 361
80 528 661 824 144091 240 580 664
720 48 99 836 48 145032 329 42 459
78 556 640 57 65 81 781 856 82 91
908 40 146140 44 77 86 241 46 458 552
62 606 77 83 147226 491 99 555 691
709 22 800 900 148019 214 59 418
617 39 53 804 149027 40 62 135 56
31 62 67201 62 76 302 568 697 870
150180 212 92 350 53 703 36 885 91
992 151199 372 425 78 526 639 69
87 96742 86 922 55 152000 45 54 176
251 64 9 386 545 784 153309 496 509
988 78 145008 98 203 332 453 554
824 40 155048 81 106 98 345 449 542
603 42 43 65 936 156085 133 220 342
74 614 714 74 843 938 157051 124
242 5845 700 98 158033 299 506 775
811 981 159026 65 157 97 361 410
691 704 870 970

15215 20 464 66 574 672 67 726 16
852 18067 338 42 67 70 486 530 637
887 17161 200 336 92 425 13 29 97
521 40 625 35 46 742 821 91 12 65
78 18154 396 407 542 98 689 763 82
19017 127 207 955 53 937 20081 72
187 524 94 96 605 88 756 828 935
82 2199 203 71 401 505 28 74 56 802
69 97 98 737 93 22003 95 406 34 68
510 29 19 665 766 23001 48 147 60 56
235 48 780 86 958 24110 23 58 90 390
520 728 829 25020 96 378 814 93 955
62132 542 763 846 76 27097 111 12
14 448 592 820 4 920 29119 357 58
885 88 920 70

III ciągnięcie Główne wygrane

Stała dzienna wygrana 20.000 zł. padła na nr. 61924.
50.000 zł. — nr. 60473
15.000 zł. — nr. 12868
10.000 zł. — nr. 60494 145613
5.000 zł. — nr. 17452 72495 149275.

2.000 zł. — nr. 957 1338 6425
9963 18008 20608 22515 25556
24342 49256 56891 71438 89737
102846 114714 116591 123207
146521 152305

1.000 zł. — nr. 231 1170 5746
6791 9545 14295 23900 25113
29038 27248 27451 29684 32152
42345 59898 64281 69608 79921
80100 80476 80569 82135 90992
94371 108987 123979 124363
131005 145237 146516 146676
151493 154067 155803

Wygrane po 250 zł.
30 129 94 435 46 554 712 23 926
93 1239 457 505 27 919 2122 243 65
604 852 993 3094 413 565 67 90 823
40060 88 217 324 78 401 66 650 98
124 78 889 949 59 5122 343 511 95
627 807 965 6052 243 67 533 7000 819
8011 192 293 390 402 84 563 700 9076
259 435 75 766 869 986 10027 82 169
596 916 11116 268 78 313 33 40 512
791 806 934 12742 970 13402 881
14013 135 370 15008 16 136 265 411
897 991 16815 908 99 17050 377 417
82 688 60 754 910 18068 457 88 574
855 19033 197 272 327 58 467 544 89
688 735 821

20085 161 271 387 477 551 58 692
21015 65 156 253 843 94 412 651
22139 496 508 813 69 78 92 23073 406
580 691 731 78 886 24017 116 79 355
622 704 25370 619 57 26703 15 27106
13 221 29 621 87 923 68 88 95 23813
29802 56 516 58 30375 567 90 752 931

90 31182 215 390 644 94 739 32080
105 28 91 510 628 33101 5 439 580
845 983 34015 420 740 35412 80 970
36249 315 38 39 552 688 861 933 84
37387 479 38270 76 379 537 54 70
39020 153 216 440 624 982
40133 59 270 327 509 709 41354
401 81 814 49 989 42025 53 141 302
575 702 92 43025 458 44399 401 538
662 45186 512 46034 662 721 71
47153 323 91 706 48213 31 56 524 68
78 738 49024 465 570 617 49 814 40
925 50182 151 456 849 51100 270
650 794 987 52814 444 796 957 53165
783 853 54068 268 941 64 90 55165
261 601 23 86 56450 80 612 15 57104
366 58044 123 38 350 98 466 545 88
999 59064 204 508 950

6004 2170 74 421 574 642 716 933
78 61015 84 569 954 60 62046 999
68080 163 287 375 400 578 848 954
64065 310 55 586 998 65290 472 565
901 74 66398 834 68 96 994 67194 202
425 68261 645 90 93 69483 544 927
33 70098 526 84 769 870 71392 420
52 722 896 72006 7 522 801 73125 200
40 355 604 719 49 67 99 74473 818
75139 303 436 872 906 76810 884
77095 683 78076 779 800 41 925 79053
251 841

80050 438 578 645 75 837 99 905
81136 218 480 774 900 12 94 82082
875 994 83322 768 884 961 81 84073
194 329 552 651 791 818 85064 878
88719 89 87230 55 310 89 513 60 635
752 937 88164 66 455 688 897 89080
239 70 719 61 90238 943 72 91003 268
565 752 92185 269 406 18 500 676
98157 236 541 63 814 986 94005 185
642 95464 97008 289 98058 202 320
614 886 99026 88 250 66 356 504
744 906

100356 617 906 101203 428 501 654
71 937 82 102059 105 288 666 955
108423 537 700 4 954 60 104188 435
67 646 105237 421 699 737 106055 81
114 412 547 659 67 889 107065 229
322 443 624 852 108282 392 627 999
109200 189 223 391 452 57 92 731
68 918 110075 153 476 517 804 927
111249 72 112122 113133 448 509 689
953 114228 543 115144 953 116131
242 431 67 781 845 117215 87 315
118163 87 452 588 620

120105 412 51 801 121092 330 54
654 949 122002 123 536 55 87 92
123027 129 253 124454 683 88 720 22
125275 477 530 126035 127043 456
128287 863 959 61 120419 525 685
732 219 130363 702 131188 591 701
84 132352 133128 647 795 134053
86 696 135117 98 240 315 429 531 34
86 726 893 951 136093 200 312 42
541 560 705 802 72 952 137242 54
347 518 718 845 902 56 138137
139110 938

140287 141298 365 66 142061 358
74 488 518 680 143096 99 234 679
144022 59 211 546 47 634 890 145104
366 872 931 51 146175 257 544 96
799 147650 724 29 915 74 148056 413
544 692 914 149216 154 666 747 948
150336 449 861 151667 782 152057
405 514 20 896 914 153067 313 584
859 911 15 45 154351 68 832 953
155074 84 128 255 544 627 834 955
156056 106 248 544 157134 512 623
90 158158 202 5 334 92 651

IV ciągnięcie Wygrane po 250 zł.

418 71 1290 477 689 975 2019 199
216 35 854 3214 78 92 385 548 652
771 801 4260 315 409 505 63 642 761
808 942 5105 352 75 483 525 702 874
6088 92 106 74 88 21 622 53 311 458
560 600 21 870 930 7098 189 519
8082 343 603 903 9090 198 377 422
611 742 10028 236 300 427 77 528 64
97 888 11275 480 1244 3595 796 810
69 929 18435 600 814 39 71 14042
174 549 70 607 725 897 928 15118

796 912 63 98 16079 137 315 415 622
808 17022 25 64 97 303 25 519 622
762 819 906 18041 145 70 392 481
96 728 82 840 962
19669 20037 122 305 48 425 527
614 21249 365 409 65 714 862 65 965
89 22282 608 48 49 23054 288 489
626 86 727 896 24090 131 574 685
25240 420 35 549 866 96 26152 325
586 947 27386 618 66 88 28120 657
29014 43 258 394 428 39 649 50 98
791 890 916 30098 186 94 433 5

Piszą do nas

Usunąć z samorządu „kiwunów”

Z tym samorządem u nas jak było złe, tak źle jest. Nic tu nie pomagają żadne nakazy i zakazy, żadne rozporządzenia i okólniki zmierzające do usprawnienia samorządu. Póki skład samorządu będzie taki, jaki jest dzisiaj, póty samorząd będzie, tak, jak dzisiaj, senny, drzemający.

Tyle razy mieliśmy już wybory do samorządu, a jeżeli uważnie przyjrzymy się tym wybranym, to skonstatujemy fakt, że w większości wypadków wybierani są ciągłe ci sami. W każdej gminie, w każdej gromadzie spotkamy tak zwanych „przysięgłych radnych”, „przysięgłych sołtysów”. Co najgorsze — że ci „przysięgli” są to często 80-letni starszakiowie. Czyż osmdziesięcioletni, sterany trudnym życiem, starzec może być twórczym członkiem rady?

On już pragnie spokoju. On odzegnaje się od wszelkich inowacy, jak od siły nieczystej. On ma na wszystko jeden nieodparty argument: „u dauniejszych czasach ludzi ani szkoły, ani spółdzielni, ani szpitali, ani żadnych takich wymysłów nie znali, a taki żył po sto lat i z takim”. Zresztą najczęściej radni tacy nie używają właściwie żadnych argumentów. Funkcja ich, jako radnych, ogranicza się do kiwienia głową, lub podnoszenia ręki — według życzenia przewodniczącego. Właściwsza byłaby im nazwa: „kiwuny”, a nie radni.

Jak sprawa samorządu jest u nas „docehniana” świadczy fakt, że radnymi bywają ludzie, którzy funkcji tej nie są w stanie pełnić należycie ze względu na kaleczeństwo. Znam np. radnego gminnego (starzec), który jest zupełnie głuchy. Nie szysy wcale obrad, a głosuje — jak się trafi, często i przeciw swojemu zdaniu — fakt.

Toż to skandal, toż to szopka, a nie radeł!

Może zarządowi gminnemu i bardzo wygodnie mieć radę złożoną ze starych, głuchych i ślepych „kiwunów”? Ale że

TEATR I MUZYKA

TEATR MIEJSKI NA POHULANCE. — INAUGURACYJNE PRZEDSTAWIENIE W TEATRZE MIEJSKIM NA POHULANCE. — Już tylko parę dni dzieli nas od inauguracji sezonu w Teatrze Miejskim na Pohulance. Nowa dyrekcja dr. L. Pobóg-Kielanowskiego inauguruje sezon oryginalną i ciekawą sztuką Jerzego Kossowskiego — „TEKLA”. Znajdzie w niej pole do popisu część nowopozyskanego zespołu, dającego życie scenicznemu całemu szeregowi jedynych, trywch postaci współczesnej wsi polskiej. Sztuką ta akcentuje nowa dyrekcja swę moce zainteresowanie współczesną twórczością polską, której chce szeroko otworzyć bramy teatru. Auotr „Tekli” Jerzy Kossowski, wprowadza w swej sztuce widza w środowisko wiejskie, w którym kłębi się i prę wala cały wulkan ludzkich namiętności: — walka o ziemię, wytworzona przedudniemieniem wsi, walka o egzystencję dla młodego pokolenia, walka o ludzkie szczęście, nad którym zawisło zło, płynące z zamorskich krajów. — Autor każe widzowi głęboko przeżyć wraz z bohaterami sztuki ich dole i niedole, każe zamyślić się poważnie nad otaczającą nas rzeczywistością polskiej wsi, oraz uśmiechnąć się szczerze z zabawnych czesto perypetyj bohaterów. — Przedstawienie zapowiada się jako niecodzienne przeżyce artystyczne dla widzów teatralnych. — Reżyseruje sztukę dr. L. Pobóg-Kielanowski.

Udział biorą pp.: Waleryna Alexandrowice, Władysława Nawrocka, Wanda Szczepańska, Juliusz Balloki, Antoni Czaplinski, Władysław Ilcewicz, Stanisław Jaskiewicz, Stefan Kepka-Bajerski, Władysław Lasoń, Stefan Martyka, Ludwik Tatarski, Kierownik etwo plastyczne — Jan i Kamila Golusowie.

Datę premiery ustalono na sobotę, dn. 10 września br.

TEATR MUZYCZNY „LUTNIA”

— WYSTĘPY JANINY KULCZYCKIEJ. **BAL W SAVOY’U.** — Dziś po raz drugi jed na z najnowszych operetek Abraham a „Bal w Savoy’u w świetnym, wprost koncertowym wykonaniu całości, na czele z trzema primadonnami, a mianowicie Janiną Kulczycką, Barbarą Halmirską, Xenią Grey, oraz K. Dembowskim, Wł. Szczawińskim i K. Wyrwicz-Wichrowskim na czele. Balet w układzie J. Ciesielskiego, z udziałem prima baleriny M. Martówny.

— **ORŁOW.** Jutro słynna operetka „Orłow” z Janiną Kulczycką, która w roli Kati tworzy arcydzieło gry sceniczej, dalszą świetną obsadę tworzą: B. Halmirska, K. Dembowski, Wł. Szczawiński, M. Domołowski i K. Wyrwicz-Wichrowski i inni.

— **STUDIUM BALETOWE SAWINY-DOLSKIEJ.** Zatwierdzone przez Ministerstwo WR i OP studium artystki baletu Sawiny-Dolskiej otwarte od 6 września rb., ul. Dominikańska 8-3. Zapisy użenie o 13-7 wiecz. W programie tańce klasyczne, charakterystyczne, akrobacyjne, teatralne i tańce nowoczesne specjalne komplety.

gmina na takiej radzie traci i to bardzo wiele, dowodzić nie trzeba. Dzisiaj, w przededniu wyborów do samorządu, mu simey to sobie dobrze uprzytomnić i zapamiętać.

W nowym samorządzie nie powinien znaleźć się ani jeden „kiwun”. Nie ma w samorządzie miejsca na drzemkę. Tam trzeba w podcie czola pracować, aby odrobić ten ołbrzymi ugór, jaki pozostawiła w wiosce naszej społeczna i polityczna niewoła. Drzemających starszków musza zluzować ich wnukowie — nowi młodzi, mocni chłopcy, bo tylko oni ugór ten przeorać potrafią.

A Bogu dzięki tych nowych, mocnych chłopów już nie brak. Nachowały nam ich szkoły, organizacje młodzieży przysposobienie rolnicze, spółdzielnie, uniwersytety wiejskie, kółka rolnicze.

Oni to powinni wejść do samorządu, oni powinni gospodarzyć w gromadzie, w gminie, w powiecie. A „przysięgli radni” powinni ustąpić, odejść ze spokojem „na emeryturę”. Zresztą jeżeli nie zechcą ustąpić dobrowolnie, będą musieli, prędzej czy później, ustąpić pod przymusem, z trzaskiem, pod naporem mocy młodych. Inaczej być nie może. Gdy starzy w tym procesie odmładzania samorządu, nie okażą dobrej woli, proces ten stać się może przewlekły, a zwołka w tej dziedzinie wszystkim nam tylko szkodzi.

Tak więc trzeba już dzisiaj z całego serca pragnąć i z całej siły dążyć, aby w przyszłych wyborach weszli do samorządu chłopcy młodzi.

To jest w interesie tak wsi, jak i Polski.

Adolf Olechnowicz.

Uroczystość 50-lecia kapłaństwa J. E. ks. B. skopa Szełajka w Łuciu

J. E. Ks. Arcybiskup Jalbzykowski otrzymał zaproszenie na uroczystość 50-lecia kapłaństwa biskupa djeceji łuckiej ks. Szełajka. Uroczystość ta odbędzie się w sobotę i niedzielę 10 i 11 bm.

Weźmie w niej prawdopodobnie udział J. E. Ks. Arcybiskup Jalbzykowski oraz wycieczka ludności katolickiej z terenu archidieceji wileńskiej.

Podziękowanie dyrektorowi Szpakiewiczowi

Na odbytym posiedzeniu Miejskiej Komisji Teatralnej uchwalono wyrazić specjalne podziękowanie dotychczasowemu dyrektorowi teatrów miejskich w Wilnie p. Mieczysławowi Szpakiewiczowi.

Jak słyhać na jutrzejszym posiedzeniu Rady Miejskiej ma być również przedstawiony wniosek o podobnej treści.

Hotel EUROPEJSKI
w WILNIE
Pierwszorzędny — Ceny przystępne
Telefony w pokojach. Winda osobowa

Wykopaliska z VII wieku w pow. oszmiańskim

Przy robotach drogowych prowadzonych na odcinku Ostrowiec — stacja Gudogaj w pow. oszmiańskim robotnicy natrafili 3 bm. na stary kurhan, w którym odnaleziono bardzo ciekawe zabytki, pochodzące przyspuszczalnie z VII wieku.

Między in. znaleziono groty do lanc, toporki, miecze, pierścienie oraz kilka szkieletów ludzkich. Wykopaliska zostały zabezpieczone z równoczesnym powiadomieniem konserwatora Wileńskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Znalezione przedmioty zostały zdeponowane na posterunku policji w Gudogaju.

Po raz drugi owocują maliny i poziomki w pow. oszmiańskim

Wskutek panujących od wielu tygodni ciepłych i pogodnych dni po raz drugi zaczęły owocować maliny i poziomki, przy czym owoce nie różnią się od normalnego zbioru.

Ponadto drugim niezwykle obfawem tegorocznej posuchy przedjesiennej jest osuszenie najbardziej niedostępnych dotychczas błot i bagien oraz rzek i strumyków. Ziemia wskutek dużego nasłonecznienia jest do tego stopnia wysuszona, że zachodzi obawa u rolników, iż zasiane ziarno ozime nie powschodzi.

Łososia wagi 26 kg złowili rybacy koło Wilejki

W zatoce, utworzonej przez Wilę koło Wilejki, rybacy złowili siecią tzw. „żakiem” łososia, ważącego 26 kg. Jest to już drugi w tym roku wypadek schwywania w Wilii tak dużego okazu.

Łosó, złapany koło Zalesia (o którym pisaliśmy w początku lipca) ważył 16 kg.

Motocyklista wpadł na słup telegraficzny

Urzędnik urzędu skarbowego w Braślawiu Henryk Miłaszewicz, jadąc motocyklem podczas mijania furmanki, wpadł na słup telegraficzny, wskutek czego doznał wstrząsu mózgu, pęknięcia czaszki oraz złamania ręki. Nieprzytomnego od-

Sprawa hydroelektrowni ruszyła wreszcie z martwego punktu?

Przewlekająca się sprawa budowy hydroelektrowni miejskiej w Turniszkach ruszyła wreszcie z miejsca.

Magistrat podejmie w najbliższym czasie milion złotych, przyznanych na ten cel przez Fundusz Pracy. W związku z tym Ministerstwo Komunikacji jeszcze w ciągu bieżącego miesiąca rozpocznie roboty, dą-

14 b. m. garnizon wileński wraca z letnich ćwiczeń do miasta

14 bm. garnizon wileński powróci z ćwiczeń letnich. Oddziały wojskowe wejdą do Wilna przed godziną 12 od strony cmentarza Rossa.

Powitanie garnizonu przez Zarząd Miejski i społeczeństwo wileńskie jest projektowane na placu przed Ostrą Bramą od strony ul. Piwnej. Następnie wojsko przemaszeruje ulicami Ostrobramską, Wielką, Zamkową i t.d. Defilada odbędzie się na placu przed Ratuszem (mniej więcej przed „Naszą Księgarnią”).

Wszystkie szkoły wileńskie prawdopodobnie będą zwolnione od zajęć w godzinach przyjścia wojska.

KRONIKA WILEŃSKA

Przewidywany przebieg pogody w dniu 7 bm.:

Pogoda o zachmurzeniu zmiennym z przelotnymi deszczami w dzielnicach wschodnich i północnych, a z rozpozgodzeniem na pozostałym obszarze kraju. W Wileńskim i na Polesiu skłonność do burz.

Temperatura od 15 stopni na zachodzie do 22 na wschodzie kraju. Umiarkowane wiatry zachodnie

DYZURY APTEK.

Dziś w nocy dyżurują następujące apteki: Naleczka (Jagiellońska 1); S-6w Augustowskiego (Kijowska 2); Romeckiego i Żelańca (Wileńska 8); Frumkinów (Niemiecka 23); Rostkowskiego (Kalwaryjska 31).

Ponadto stale dyżurują apteki: Paka (An tokolska 42); Szantyra (Legionów 10) i Zajączkowskiego (Witoldowa 22).

MIEJSKA.

— **Specjalna komisja do regulowania cen przetworów mącznych i mięsnych.** Prezydentowi miasta został powierzony nadzór nad regulowaniem cen przetworów mięsnych i mącznych.

W tym celu powołana została specjalna komisja. Przewodniczącym i wiceprzewodniczącym tej komisji mianuje prezydent miasta. Przewodniczącym nowopowstałej komisji mianowany został nacelnik wydziału administracyjnego Zarządu Miejskiego p. Jan Piątkowski.

W skład komisji, jako członkowie, wchodzi delegaci organów samorządu gospodarczego.

— **Komisja techniczna zaopiniowała przychylnie nowe przepisy budowlane.** Odbłyło się posiedzenie radzieckiej Komisji Technicznej, na którym rozpatrywany był projekt nowopracowanych dla Wilna przepisów budowlanych. Przepisy te dzielą miasto na 6 stref pod względem zebudowania.

żąc do tego, by już w roku 1940 hydroelektrownia była oddana do użytku. O ile hydroelektrownia do tego czasu nie zostanie wybudowana, zajdzie konieczność rozbudowy istniejącej elektrowni cieplnej, czego Magistrat chce uniknąć ze względu na ogromne koszty związane z tą inwestycją.

Komisja projekt przepisów oceniła pozytywnie i z wnioskiem przychylnym skierowała na jutrzejsze plenarne posiedzenie Rady Miejskiej dla ostatecznego zatwierdzenia.

— **Badanie lekarskie przed rejestracją poborowych.** W związku z przeprowadzoną obecnie rejestracją mężczyzn, urodzonych w roku 1920 należy przypomnieć, że w myśl wydanego ostatnio zarządzenia przy rejestracji w referacie wojskowym Zarządu Miejskiego rejestrujący się winien przedłożyć świadectwo badania lekarskiego na okoliczność czy nie jest chory na jaglicę.

Badania przeprowadza bezpłatnie i świadectwa wydaje Ośrodek Zdrowia Nr 1 przy ul. Wielkiej 46.

— **Z Komisji Finansowo-Gospodarczej.** Odbłyło się wczoraj posiedzenie radzieckiej Komisji Finansowo-Gospodarczej, na którym m. in. postanowiono odnieść się przychylnie do decyzji Magistratu w sprawie otwarcia przez KKO kantoru wymiany walut w Landwarowie.

SPRAWY SZKOLNE

— **Pryw. 7-kl. Koedukacyjna Szkoła Powszechna III stopnia Halny Siewczowej p. n. „Szkoła Radosna”** przyjmuje zapisy do wszystkich klas oraz do przedszkola codziennie od 12-16, ul. El. Orzeszkowej 11-b. Racjonalne i nlepszone metody nauczania pod kierunkiem wykwalifikowanych doborowych sił pedagogicznych. Należyte i sumienne przygotowanie do szkół średnich, ogólnokształcących i zawodowych. Języki obce. Środowisko kulturalne. Lokal piękny, słoneczny. Ogród, boisko. **Warunki dostępne.**

— **Bursa Żeńska Z. P. O. K.** przyjmuje użenie ze szkół powszechnych, zawodowych i średnich. Informacje w kancelarii Bursy, Bazylińska 2 m. 20 od 10-12 i od 15-18, tel. 16-25.

— **Prywatna Szkoła Powszechna „PROMIEN”** (Wiwulskiego 4) z prawami szkół państwowych przyjmuje zapisy do wszystkich klas i przedszkola. Higieniczny lokal. Kulturalne środowisko. Wysoki poziom wychowania i nauczania. Komplety języków, muzyki i plastyki. Kancelaria czynna w g. 10-12. Oplaty przystępne.

ZE ZWIĄZKÓW I STOWARZYSZEŃ

— **W związku z organizacją Koła Oficerów Rezerwy i byłych Ochotników 13 p. ulanów Wileńskich,** Zarząd Koła usilnie prosi wszystkich oficerów rezerwy i byłych ochotników pułku z czasów wojny 1918-1920 roku o podanie swoich adresów na ręce sekretarza ppor. rez. Stefana Wasilewskiego, Wilno, ul. Mickiewicza Nr 15 m. 25.

RADIO

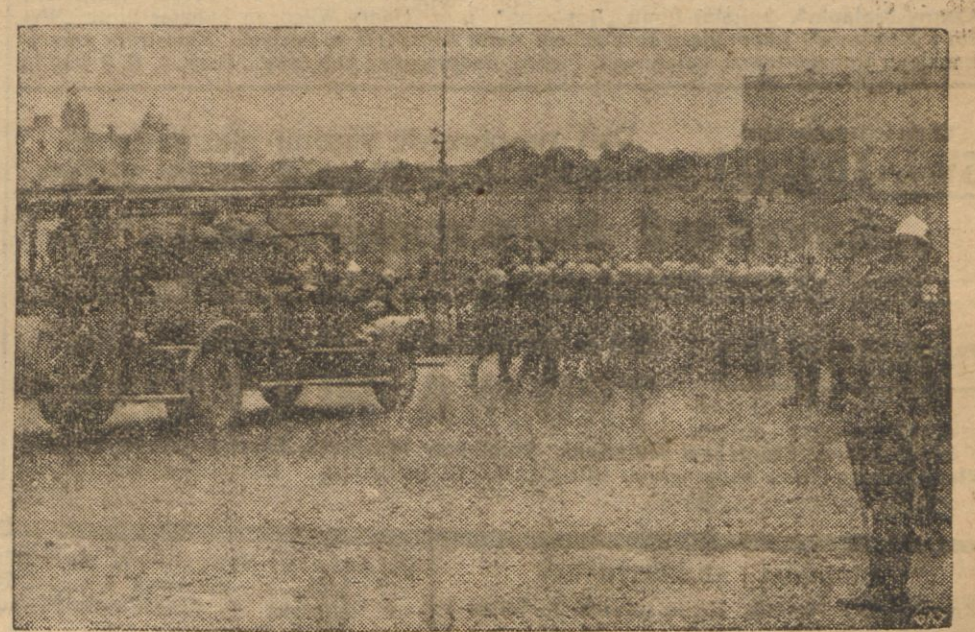
ŚRODA, dnia 7 września 1938 r.
6.42 Pieśń poranna; 6.54 Gimnastyka.
7.00 Dzień por. 7.15 Muz. por. w wyk. Orkiestry Rozgl. Wil. pod dyr. Wł. Szczepańskiego. 8.00 Audycja dla szkół. 8.10 Muzyka popularna. 8.55 Program na dzisiaj. — 9.00-11.00 Przerwa. 11.00 Audycja dla szkół. 11.25 Piosenki francuskie. 11.57 Sygnał czasu i hejnał. 12.03 Audycja południowa. 13.00 Śpiewają soliści i chóry. 14.00 Muzyka lekka. 14.15-15.15 Przerwa. 15.15 „Po ludnie u speakera” — zapowiada K. Klenie wicz. 15.45 wiad. gospodarcze. 16.00 Walce, intermezza i serenady. 16.45 „Od łodzi do współczesnego okrętu” — odczyt. 17.00 Pogadanka radiotechniczna M. Galskiego. 17.10 „Odpust na jeziorze Nieśpisz” — słuch. M. Aleksandrowiczowej. 17.45 Z naszego kraju „Habitacja wzorem wsi kresowej” — pog. wygl. N. Krasowski. 17.55 Program na czwartek. 18.00 W barwnym świetle wrzosowisk — pog. 18.10 Recital skrzypcowy Ireny Du biskiej. 18.45 Autorecytacja J. Kaden Bandrowskiego z książki pt. „Zawody”. 19.00 Recital śpiewaczy H. Karnickiej. 19.20 Pogadanka aktualna. 19.30 „Kobieta, wino i śpiew” — koncert rozrywkowy. W przerwie „Gdy kobieta chce wyjść za mąż” — skecz. 20.45 Dzień wieczorny. 20.55 Pog. aktualna. 21.00 „Taka sobie sielanka” — pogad. J. Werkwoskiego. 21.10 Koncert chopinowski w wyk. Zb. Drzewieckiego. Trans. z telen Dorocznej Wystawy Radiowej. 21.50 Wiad. sportowe. 22.00 Wil. wiad. sportowe. 22.05 Muzyka taneczna. 23.00 Ostatnie wiad. i komunikaty. 23.05 Zakończenie programu.

CZWARTEK, dnia 8 września 1938 r.

6.42 Pieśń poranna. 6.45 Gimnastyka.
7.00 Dziennik poranny. 7.15 Koncert poranny. 8.00 Audycja dla szkół. 8.10 Muzyka popularna. 8.55 Program na dzisiaj. 9.00-11.00 Przerwa. 11.00 Pogad. na dzisiaj. 11.25 Francuska muz. symfoniczna. 11.57 Sygnał czasu i hejnał. 12.03 Audycja południowa. 13.00 Arie i uwertury operowe. 14.00 Muzyka lekka. 14.15-15.15 Przerwa. 15.15 Audycja dla dzieci: „Po drogach i ścieżkach” — pog. 15.30 Mała skrzyneczka dla dzieci miejskich — prow. Clotia Hala. 15.45 Wiad. gospodarcze. 16.00 Muzyka rozrywkowa. 16.45 O niewidomych — pogad. 17.00 „Dziełowe znaczenie Polesia” — pog. dr. Jerzego Ordy. 17.15 Recital śpiewaczy A. Kwietnia. 17.35 Scherza symfoniczne. 17.45 „Teatr wileński u progu nowego sezonu” — pog. wygl. dr. L. Pobóg-Kielanowski. 17.55 Program na piątek. 18.00 Medycyna pod mikroskopem — pog. 18.10 „Tu Kujawy, tam Kujawy, są tam chłopcy do zabawy” — wyk. chór chłopców. 18.30 Oryginalny Teatr Wyobraźni: „Alarm w krwi” — słuch. 19.00 Edward Grieg: Sonata skrzypcowa Nr. 1, op. 8. 19.20 Pog. aktualna. 19.30 „Wspomnienia z teatru” — koncert rozrywkowy. W przerwie: „Dusze na paradyżu” — K. Makuszyńskiego. 20.45 Dzień wiecz. 20.55 Pog. aktualna. 21.00 „Rak korzeno wy drzewek owocowych” — pog. wygl. inż. Janina Turska. 21.10 Wieczerz operetkowy — koncert rozrywkowy. Trans. z Dorocznej Wystawy Radiowej. 21.50 Wiad. sportowe. 22.00 Wil. wiad. sportowe. 22.05 Tańce artystyczne. 23.00 Ostatnie wiad. i komunikaty. 23.05 Zakończenie programu.

„SPAUDA”
KAUNAS,
Maironio g-vė 5-a
PRZYJMUJE PRENUMERATĘ
WSZYSTKICH
PISM LITEWSKICH

Inauguracja „Tygodnia Obrony Przeciwożarowej”

Onegdaj nastąpiła uroczysta inauguracja „Tygodnia Obrony Przeciwożarowej”, zorganizowanego pod protektoratem Pana Prezydenta Rzeczypospolitej i Pana Marszałka Polski Śmigłego Rydza. Na zdjęciu — fragment z defileady straży pożarnych wraz z taborem, którą przyjął gen. Krok-Paszkowski w towarzystwie prezesa Zarządu Głównego Związku Straży Pożarnych sen. Gołuchowskiego i inspektora Milewskiego.

Kurjer Sportowy

Trzeba poprawić stosunek bramek

Nie będzie zbyt wielką przesadą, jeżeli powiemy, że wszyscy sportowcy Wilna w dalszym ciągu zaniepokojeni są losem piłkarzy WKS-u Śmigły. Wygraliśmy co prawda mecz z Warszawianką. Piłkarze nasi wykazali wspaniałą formę, lecz na tym nie koniec. Rozgrywki trwają w dalszym ciągu i kto wie jak tam ostatecznie zakończy się.

Mając przed sobą tabelkę ligową, widzimy, że po 11 punktów razem z WKS-em Śmigły mają dwie drużyny, a więc Polonia i AKS. Trzy więc drużyny różnią się tylko stosunkiem bramek. Najgorzej przedstawia się sytuacja graczy wileńskich, którzy stanowią za wiele pozostali sobie nastrożeni goali. Na 23 zdobyte bramki mamy 32 stracone, wówczas gdy pozostałe kluby rywalizujące z nami mają znacznie mniejszą różnicę. Szkoda więc wielką, że z Warszawianką po przerwie nie strzelono ani jednej bramki. Leżało to w możliwościach WKS-u Śmigły, lecz gracze nieco zlekceważyli przeciwnika, mając i tak już wygrany mecz.

Powinniśmy teraz koniecznie wygrać z Cracovią, która pokonała wilińian u siebie na boisku w pierwszej turze rozgrywek 3:0. Jeżeli piłkarze nasi grać będą tak samo jak z Warszawianką, to nie ulega najmniejszej wątpliwości, że Cracovia nie wywiezie z Wilna ani jednego punktu, a pełny worek nastrożonych goali. O tym jak grać, żeby wygrać, mówić będziemy innym razem. Tymczasem jednak apelujemy do kierownictwa drużyny i do wszystkich graczy, żeby postarali się sumiennie wykorzystać te dni, dzielące nas od meczu z Cracovią na przeprowadzeniu solidnego treningu. W drużynie może jednak zajść pewna zmiana. Jest bowiem nadzieja, że zlagodzona zostanie kara Biokowi, który zdyskwalifikowany został na 6 miesięcy. Jeżeli Biok zo-

stanie odwieszony, to wówczas zagra na skrzydle a Hajdul powędruje do pomocy na miejsce Puzyny.

Cracovia obecnie znajduje się na trzecim miejscu w tabelce ligowej, mając 14 punktów i doskonale stosunek bramek 29 do 26. Cracovia zalicza się razem z Pogonią do rzędu tych dwóch drużyn, które potrafiły wydrzeć punkty liderowi Ligi Ruchowi. Piłkarze Cracovii wygrali jeden mecz z Ruchem 3:2, a Pogoń pokonała Ruch 3:1. Co prawda poszczycić się może zwycięstwem nad Ruchem również Wisła, a ŁKS remisem, lecz były to raczej wyniki, zapisane do rzędu przypadków.

Wracajmy do naszych spraw wileńskich. Mecz ligowy są w Wilnie jedynymi imprezami, które cieszą się rekordowym powodzeniem, a zwycięstwa pobudzają na duchu i zespalają wszystkich w jedną wielką rodzinę sportową. Chcąc pozostać w Lidze trzeba wygrać mecz z Cracovią, a z Wartą przynajmniej zremisować. W Wilnie więc jeszcze będzie trzy spotkania ligowe. Pozostałe mecze Śmigły rozegra na wyjazdach do Lwowa i na Śląsk z AKS-em.

RÓŻNE

Poszukuje się PANIENKI, posiadającej język rosyjski do chłopca 4-let. Wilno, Portowa, 12-4. Zgłaszać się od 3-4 po poł.

PRZYJMĘ uczniów lub uczennice na mieszkanie wraz z utrzymaniem. Tamże pokój do wynajęcia Zamkowa 14-1.

Komisja Wycieczkowa K. O. Szk. Wil. poszukuje KIEROWNIKA do Szkolnego Schroniska Wycieczkowego nad Naroczem. Informacyj udziela Komisja Wycieczkowa K. O. Szk. Wil. w Wilnie, ul. Wolana 10, pok. Nr. 30.

Uczniowie na basenie pływackim

W najbliższą niedzielę, dnia 11 września w Wilnie mieć będziemy aż trzy ciekawe imprezy sportowe. Mecz ligowy z Cracovią, a ponadto międzyklubowe regaty wioślarzkie i mistrzostwa pływackie szkół średnich, które odbyć się mają na basenie Osrodka WF.

Te dwie imprezy ostatnie powinny odbyć się rano, gdyż w przeciwnym razie kolido wał one będą z meczem ligowym i narażą

się na to, że będą musiały odbyć się bez udziału publiczności. Pewną jest rzeczą, że wszyscy sportowcy za małymi wyjątkami, wybiorą się na stadion piłkarski.

Regaty wioślarzkie będą dosyć ciekawe, a zawody pływackie z punktu widzenia propagandowego powinny wypaść nieźle. — Za wody szkolne w Wilnie mają już swoją opinię i publiczność.

HELIOS Otwarcie sezonu. PREMIERA. Film w kolorach naturalnych. „Pierwsza tarczanka”, bohaterka „Królowej Dżungli” i „Huraganu” Dorothy Lamour i jej partner Ray Milland w najnowszej kreacji

Miłość w Dżungli Nad program: Wybitne atrakcje i aktualności. Początek o 4-ej.

PAN Dziś. Zachwył! Kolosalne powodzenie! **Druga Młodość** Gorczyńska, Stępnowski, Zacharewicz i in. Wszelkie ulgi zawieszono.

CASINO Dziś ostatni dzień **„BŁĘKITNA ZAŁOGA”**

JUTRO OTWARCIE SEZONU Najnowszy film **SCHIRLEY TEMPLE HEIDI**

Kino MARS Dziś Otwarcie sezonu. Wielki film egzotyczny **ZEW PUSTYNI** Role główne: PAUL ROBESON, „Czarny Szalpin”, bohater filmu „Bosambo” oraz Henry Wilcoxon bohater filmu „Wyprawy Krzyżowe”. Imponujące rozmachem walki ARABÓW w Pustyni. Katastrofa amerykańskiego transportowca wojennego. Piękny nadprogram kolorowy. Początek o 4, 6, 8 i 10.15

Chrześcijańskie kino **SWIATOWID** Dziś na otwarcie sezonu niezrównana **Jeanette Macdonald** oczaruje wszystkich w ośniewającym filmie **„Motyl hiszpański”** Uprasza się o przybywanie na seansy: 5, 7 i 9, w niedzielę i święta od 1-ej.

OGNISKO Dziś najweselejsza polska komedia tryskająca humorem **TRÓJKA HULTAJSKA** Arcyzabawne przygody przyjaźni, którzy wygrali milion. W rolach głównych: Stanisław Szeleński, Stanisław Wollński, Józef Kondrat, Tamara Wiszniewska i inni. Nadprogram: UROZMAIACONE DODATKI Początek o 6, w niedzielę i święta o 4

Rewizje i aresztowania komunistów w Wilnie

W ciągu ubiegłej nocy policja śledcza w Wilnie przeprowadziła w mieście szereg rewizji i aresztowań na tle politycznym. Chodziło o zlikwidowanie rozgałęzionej komórki komunistycznej. Rewizje trwały przez całą noc do rana. W wyniku aresztowano kilkanaście osób pod

zarzutem prowadzenia działalności wyrotowej. Wszystkich osadzono w areszcie centralnym do dyspozycji władz sądowno-śledczych.

Nazwiska aresztowanych oraz szczegóły trzymane są w ścisłej tajemnicy ze względu na dobro dalszego śledztwa.

Obwieszczenie

O LICYTACJI

W myśl § 83 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25. 6. 1932 r. o postępowaniu egzekucyjnym władz skarbowych (Dz. U. R. P. Nr. 62, poz. 580), podaje się do ogólnej wiadomości, że dnia 24 września 1938 r. o godz. 9,00 w lokalu Kobylińskiego Lucjana, majątek Horodenko, gm. Żyrmuny celem uregulowania należności Urzędu Skarbowego w Lidzie, Ubezpieczalni Społecznej Baranowicz i III Urzędu Skarbowego Wilno — odbędzie się sprzedaż z licytacji niżej wymienionych ruchomości: Auto „Fiat” wloski 6 cylindrowy, 5 osobowy, wart. 2,500 zł. Zajęte przedmioty można oglądać dn. 24 września hr. od godz. 9—11 w lokalu Kobylińskiego Lucjana, maj. Horodenka.

Naczelnik Urzędu Skarbowego (—) Kleman.

Obwieszczenie

O LICYTACJI

W myśl § 83 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25. 6. 1932 r. o postępowaniu egzekucyjnym władz skarbowych (Dz. U. R. P. Nr. 62, poz. 580), podaje się do ogólnej wiadomości, że dn. 8 września 1938 r. o godz. 9 w lokalu Gotliba Bergmana w Żyrmunach, gm. Żyrmuny celem uregulowania należności podatkowych na rzecz Urzędu Skarbowego w Lidzie odbędzie się sprzedaż z licytacji niżej wymienionych ruchomości: 8 beczek smoly wart. 150 zł., 15 butli terpentyny oczyszczonej — 300 zł., 1 krowa pstra czerwona — 110 zł., 800 kg. żyta w ziarnie — 120 zł. Zajęte przedmioty można oglądać dn. 8 września 1938 r. od godz. 9—10 w lokalu Gotliba Bergmana w Żyrmunach.

Naczelnik Urzędu Skarbowego (—) Kleman.

Chłop, dziewczyna i gęś — kiedyś i dziś

PRACA

ZASTĘPCY do sprzedaży trwałych konserw rybnych i ryb wędzonych poszukiwani: warunki: dobra prewencja, gwarancja inkassa. Pierwszeństwo mają zastępcy już zaprowadzeni w branży kolonialno-spożywczej. Do oddania zastępstwa na miasta województwa: Warszawa, Łódź, Lwów, Poznań, Kraków, Wilno, Bydgoszcz, Katowice, Zagłębie Dąbrowskie, Pomorze, Wołyń, Polesie. Zgłoszenia: Polski Morski Przemysł Rybny Jastarnia. Biuro: Kraków, Urzędnicza 28.

POTRZEBNE od zaraz pomocnicze lub samodzielne pracowniczki, umiejące szyć haftować. Ul. Młynowa 2 m. 41, p. Ksienię wiczówna.

POSZUKUJĘ posady gospodyni do małej rodziny lub do dziecka (od lat 2). Łaskawe zgłoszenia kierować: Wilno, ul. Filarecka Nr. 31 m. 1.

POTRZEBNY jest od zaraz ogrodnik do Szkolnego Schroniska Wycieczkowego nad Naroczem. Zgłoszenia przyjmuje Komisja Wycieczkowa K. O. Szk. Wil. w Wilnie, ul. Wolana 10, pok. Nr. 30.

Giełda zbożowo-towarowa i Inniarska w Wilnie

z dnia 6 września 1938 r.

Ceny za towar średniej handlowej jakości, za 100 kg. parytet Wilno, przy normalnej taryfie przewozowej (len za 1000 kg f-c wag. st. zal.) Ziemiopłody — w ładunkach wagonowych, mąka i otręby — w mniejszych ilościach. W złotych:

Żyto I stand.	696 g/l	15.25	15.75
II	670	14.75	15.25
Pszonica I	748	21.00	21.75
II	726	20.00	20.50
Jęczmień I	678/673 (kasz.)	—	—
I	649	—	—
III	620,5 (past.)	—	—
Owies I	468	14.50	15.00
II	445	—	—
Gryka	630	16.50	17.—
	610	15.75	16.25
Mąka żytnia gat. I	0—50%	28.00	29.—
	I 0—65%	25.00	26.—
	II 50—65%	—	—
	razowa do 95%	18.—	19.00
Mąka pszen. gat. I	0—50%	40.50	41.50
	I-A 0—65%	40.—	40.50
	II 30—65%	35.—	36.50
	II-A 50—65%	26.—	27.—
	III 65—70%	—	—
	pastwana	—	—
	ziemniaczna „Superior”	—	—
	„Prima”	—	—
Otręby żytnie przem. stand.		8.—	8.50
Otręby pszen. śred. przem. stand.		—	—
Wyka		—	—
Łubin niebieski		11.—	12.—
Siemię lniane b. 90% f-c w. s. z.		42.50	43.25
Len trzępawy Wołożyn		—	—
	Horodziej	—	—
	Traby	—	—
	Miory	—	—
Len czesany Horodziej		—	—
Kądział horodziejska		—	—
Targaniec moczony		—	—
	Wołożyn	—	—

Ceny nabiału i jaj

Oddział wileński Zw. Spółdzielni Mleczarskich i Jajczarskich notował 6 b. m. następujące ceny nabiału i jaj w złotych:

Masło za 1 kg:	hurt:	detal
wyborowe	2.90	3.20
stołowe	2.80	3.10
solone	2.70	3.00
Sery za 1 kg:		
edamski czerwony	2.00	2.40
edamski żółty	1.70	2.00
litewski	1.50	1.80
Jaja 1 kg	1.30	1.40

AKUSZERKI

AKUSZERKA **Maria Laknerowa** przyjmuje od godz. 9 rano do godz. 7 wiecz. — ul. Jakuba Jasińskiego 1 a—3, róg ul. 3-go Maja obok Sądu.

AKUSZERKA Smiałowska

oraz Gabinet Kosmetyczny, odmładzanie cery, usuwanie zmarszczek, wągrów, piegów, brodawek, łupieżu, usuwanie tłuszczu z błonki i brzośca, kremy odmładzające. wenny elektryczne, elektryzacja. Ceny przystępne. Porady bezpłatne. Wielka 4-1.

ŁUNINIEC

Dyrekcja Szkół Zawodowych: **MECHANICZNEJ i STOLARSKIEJ w Łuniniec**

podaje do wiadomości, że szkolne warsztaty stolarskie i mechaniczne wykonują wszelkie prace wchodzące w zakres stolarstwa i urządzeń wewnątrz oraz wszelkie wyroby ślusarsko-mechaniczne, kowalskie i spawalnicze.

Wyroby wykonywane w warsztatach szkolnych pod względem jakości i wykończenia stoją na odpowiednim poziomie.

Dyrekcja.

KSIĘGARNIA ŚW. WOJCIECHA Wilno ul. Dominikańska 4

Od Administracji

Administracja nie przyjmuje odpowiedzialności za termin ogłoszenia oraz za zgubę lub zniszczenie matryc i klisz. Zastrzeżenie nie obowiązuje Administracji; tylko wówczas, gdy za takie zastrzeżenie zostanie zapłacone 25% drożej. Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia, nie upoważniają do żądania zwrotu gotówki, ani też nie obowiązują Administracji do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia. — Uzasadnione reklamacje będą uwzględniane o ile zostaną wniesione do dni 8-miu od daty ukazania się ogłoszenia. — Wydawnictwo zastrzega sobie prawo nieumieszczenia całego ogłoszenia, względnie jego części bez podania powodów. Komunikatów bezpłatnych nie umieszcza się.

LEKARZE

DR MED. JANINA **Piotrowicz Jurczenkova** ordynator szpitala Sawicz. Choroby skórne, weneryczne i kobiece ul. Jagiellońska 16 m. 6, tel. 18-66. Przyjmuje od 5 do 7 wiecz.

DR. MED. **Zofia Kunczewicz** Zakretowa 22, tel. 24-47. wznowita przyjęcia Przyjmuje codziennie 8—9 i 15—17.

DOKTOR **Blumowicz** choroby weneryczne, skórne i moczopłucne ul. Wielka 21, tel. 921. Przyjmuje od godz. 9—12 i 3—8 w niedziele od 9—1.

DOKTOR **Feliks Hanac-Bloch** STOMATOLOG powrócił Gdańska, 1, tel. 22-80.

Kupno i sprzedaż

OKAZYJNIE z powodu wyjazdu sprzedam dom drewniany (plac 16.000 m kw.). O warunkach dowiedzieć się, ul. Kowieńska 4.

SPRZEDAJE SIĘ działka 5 i pół ha. — 4 km. od Wilna. Dowiedzieć się: Ludwiska 4, sklep spożywczy.

BARANOWICKIE

Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa „ZJEDNOCZENI ROLNICY” w Baranowiczach, ul. Wileńska 16 (składy zbożowe ul. Szosowa 220) zakupuje w każdej ilości wszelkie ziemiopłody. Dostarcza: wszelkie nasiona zbóż ozimych, drzewka owocowe i wszelkie maszyny i narzędzia rolnicze. Prowadzi sprzedaż cementu, wapna i innych materiałów budowlanych, oraz węgla kamiennego.

DO WYNAJĘCIA mieszkanie składające się z 7 pokoi i kuchni ze wszelkimi wygodami — w całości lub częściowo. Dowiedzieć się: B-cia Zuchowicz, Baranowicz, ul. Senatorska Nr 5.

Kupujemy każdą ilość tegorocznego MIODU, dojrzalszy S E R O W litewskich i GRZYBOW suszon. **Placimy najwyższe ceny** Spółka Chrześcijańska **„EKONOMIA”** Baranowicz, ul. Szepetyckiego 50 telefon 97

REDAKCJA I ADMINISTRACJA Konto P.K.O. 700.312. Konto rozrach. 1, Wilno 1 Centrala: Wilno, ul. Biskupa Bandurskiego 4 Redakcja: tel. 79. Godziny przyjęć 1—3 po południu Administracja: tel. 99—czynna od godz. 9.30—15.30 Drukarnia: tel. 3-40. Redakcja rękopisów nie zwraca.

Oddziały: Nowogródek, ul. Bazyliańska 35, tel. 169; Lida, ul. Zamkowa 4/7, tel. 73; Baranowicz, Ułańska 11; Brześć n/B., Pierackiego 19, tel. 224; Pińsk, Dominikańska 40. Przedstawicielstwa: Kleck, Nieśwież, Słonim, Stolpce, Szczuczyn, Wołożyn, Wilejka, Grodno — 3 Maja 6, Suwałki — Em. Plater 44, Równe — 3-go Maja 13, Wołkowysk — Brzeska 9/1.

CENA PRENUMERATY miesięcznie: z odnośnikiem do domu w kraju — 3 zł., za granicą 6 zł., z odbiorem w administracji zł. 2.50, na wsi, w miejscowościach, gdzie niema urzędu pocztowego ani agencji zł. 2.50.

CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz milimetr, przed tekstem 75 gr., w tekście 60 gr. za tekstem 30 gr. drobne 10 gr. za wyraz, kronika redak. i komunikaty 60 gr za wiersz jednoszp. Do tych cen dolicza się za ogłoszenia cyfrowe tabelaryczne 50%. Układ ogłoszeń w tekście 5-lamowy, za tekstem 10-lamowy. Za treść ogłoszeń i rubrykę „nadesłane” redakcja nie odpowiada. Administracja zastrzega sobie prawo zmiany terminu druku ogłoszeń i nie przyjmuje zastrzeżeń miejsca. Ogłoszenia są przyjmowane w godz. 9.30—16.30 i 17—19

